

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**«ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΑΚΤΗΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΝ
ΣΤΡΥΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΜΜΟΛΟΦΟΥΣ ΚΑΒΑΛΑΣ»**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΠΑΥΛΙΔΗ ΘΕΟΤΙΜΗ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΜΠΑΝΤΗ ΡΑΦΑΕΛΑ**

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

1.1 Φυσικό περιβάλλον.....σελ.5
1.2 Δομημένο περιβάλλον.....σελ.10
1.3 Παραλιακό μέτωπο, σύγχρονοι οικισμοί.....σελ.19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

2.1 Επιπτώσεις από την εποχικότητα στον τουριστικό τομέ.....σελ.26
2.2 Μειονεκτήματα της περιοχής.....σελ.26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΕΡΕΥΝΑσελ.28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑσελ.30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1 Θαλάσσιος τουρισμός.....σελ.32
5.2 Μορφωτικός τουρισμός.....σελ.36
5.3 Τουρισμός υγείας.....σελ.44
5.4 Τουρισμός περιπέτειας.....σελ.47
5.5 Αγροτικός τουρισμός.....σελ.49
5.6 Συνεδριακός τουρισμός.....σελ.52
5.7 Τουρισμός άθλησης.....σελ.52
5.8 Οικολογικός τουρισμός.....σελ.53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

6.1 Ντόπιος πληθυσμός.....σελ.55

6.2 Ο ρόλος του τουρισμού στην εθνική οικονομία.....σελ.55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

7.1 Περιφερειακά προγράμματα.....σελ.57

7.2 Ευρωπαϊκά προγράμματα.....σελ.62

7.3 Άλλοι τρόποι χρηματοδότησης.....σελ.64

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑσελ.65

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία.....σελ.68

Δικτυογραφία.....σελ.68

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως αντικείμενο την εύρεση και

καταγραφή προοπτικών ανάπτυξης της ακτής ανάμεσα στον ποταμό Στρυμόνα και τους Αμμολόφους Καβάλας.

Η περιοχή οριοθετείται στα δυτικά από τον ποταμό Στρυμόνα και τη Κερκινίτιδα λίμνη, στα βόρεια από το όρος Παγγαίο και στα νότια από το στρυμονικό κόλπο και κατ' επέκταση το βόρειο Αιγαίο.

Η γεωγραφική θέση, η μορφολογία του εδάφους και το πλούσιο υπέδαφος αναμφίβολα έχουν παίξει ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής. Για το λόγο αυτό στο πρώτο κεφάλαιο εστιάζουμε αρχικά στην τοπογραφία και στη συνέχεια στην ιστορία και τα υλικά τεκμήρια, προκειμένου να διακρίνουμε τις περιόδους κατοίκησης και ακμής και να εντοπίσουμε τους λόγους για τους οποίους άκμασε σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους. Στο δεύτερο κεφάλαιο επικεντρωνόμαστε στο παρόν και αναζητούμε τα αίτια της

περιορισμένης ανάπτυξης της περιοχής. Στη συνέχεια, στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα έρευνας σε επιχειρηματίες της περιοχής προκειμένου να κατανοήσουμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και να ανιχνεύσουμε τη διάθεση τους για περαιτέρω επιχειρηματική δράση. Στα επόμενα κεφάλαια, τέταρτο και πέμπτο, αναδεικνύουμε τα πλεονεκτήματα της περιοχής και παρουσιάζουμε προτάσεις για την επίλυση του προβλήματος και προοπτικές για την ανάπτυξη της περιοχής. Ακολούθως, στο έκτο κεφάλαιο ανιχνεύουμε τις δυνατότητες ανεύρεσης κεφαλαίων, ενώ στο ένατο κεφάλαιο καταγράφουμε τα οφέλη από την ανάπτυξη τόσο στην τοπική κοινωνία όσο και στην ευρύτερη ελληνική κοινωνία και οικονομία. Η εργασία ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα και τη βιβλιογραφία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Ο ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

1.1. Φυσικό περιβάλλον

Ο ποταμός Στρυμόνας, είναι ποταμός της Βαλκανικής Χερσονήσου με συνολικό μήκος 392 χιλιόμετρα, από τα οποία 274 βρίσκονται σε βουλγαρικό έδαφος και 118 σε ελληνικό. Το πλάτος του ξεπερνάει τα 250 μέτρα, ενώ το βάθος του φτάνει τα 3 μέτρα. Τα πετρώματα της λεκάνης απορροής του είναι κυρίως μεταμορφωμένα αποτελούμενα από γνευσίους, σχιστόλιθους και μάρμαρα. Υπάρχουν, επίσης, εκρηξιγενή πετρώματα και μεταλλοφόρα ιζηματογενή. Σε ορισμένες θέσεις της κοίτης του υπάρχουν συγκεντρώσεις προσχωματικού χρυσού.

Ο ποταμός διακρίνεται για τον πλούτο της βιοποικιλότητας που φυλάσσει στους πολυάριθμους βιοτόπους που δημιουργεί στο διάβα του.

Οι αρχαίοι Έλληνες τον αποκαλούσαν Στρυμών, οι Βούλγαροι τον ονομάζουν Στρούμα. Πολύ ενδιαφέρουσα είναι η ρίζα του ονόματος, η οποία χάνεται στα βάθη των αιώνων. Σύμφωνα με την Britannica, το όνομα του ποταμού έχει θρακική ρίζα και προέρχεται από τη λέξη «sru» που σημαίνει ρέμα, απ' όπου προέρχονται και η αγγλική λέξη «stream», η ελληνική «ρεύμα» και η αλβανική «rrymë» που σημαίνει νερό που κυλάει.

Η ελληνική μυθολογία αναφέρει ότι ο Στρυμόνας ήταν βασιλιάς της Θράκης και γιος του Άρη. Όταν ο γιος του Ρήσος σκοτώθηκε στον Τρωικό πόλεμο, ο βασιλιάς Στρυμόνας έπεσε από το καημό του στο ποτάμι που μέχρι τότε ονομαζόταν Παλαιστίνος και από τότε αυτό πήρε το όνομα του.

Επειδή σε αυτόν οφειλόταν η μεγάλη ευφορία της σερραϊκής πεδιάδας, οι αρχαίοι παραστρυμόνιοι κάτοικοι τον είχαν θεοποιήσει και έχτισαν προς τιμή του ναούς, ενώ συχνά τον απεικόνιζαν προσωποποιημένο στα νομίσματά τους.

Όπως γνωρίζουμε από αρχαίες μαρτυρίες, ο ποταμός ήταν πλωτός (ναυσίπορος) σε ένα μεγάλο τμήμα του, από τις εκβολές του στο Θρακικό πέλαγος κοντά στο λιμάνι Ηιών μέχρι και την τεράστια αρχαία λίμνη Κερκινίτιδα, που απλωνόταν σε όλη σχεδόν την πεδιάδα των Σερρών. Πρόκειται για την αποξηραμένη σήμερα λίμνη Ταχινού, που εκτεινόταν βόρεια της Αμφίπολης ως το σημερινό Νέο Σκοπό και στην οποία υπήρχε δυνατότητα ναυσιπλοΐας, όπως δείχνουν οι αρχαίες πέτρινες άγκυρες που βρέθηκαν στην ανατολική όχθη της.

Έτσι, στους αρχαίους χρόνους σχηματιζόταν ένας πολύ σημαντικός υδάτινος δρόμος, που εξασφάλιζε την επικοινωνία των ακτών του Στρυμονικού κόλπου, δηλαδή του Βόρειου Αιγαίου, με τη θρακική ενδοχώρα (μέχρι λίγα μόνο χιλιόμετρα ΝΑ από την πόλη των Σερρών). Για τη διέλευση του ποταμού υπήρχαν, από την πρώτη ακόμη αρχαιότητα, διάφορες γέφυρες, ξύλινες και πέτρινες. Ρωμαϊκή επιγραφή μας πληροφορεί για την κατασκευή από το ρωμαϊκό στρατό μιας πέτρινης, τοξωτής γέφυρας κοντά στην Αμφίπολη, απ' όπου διερχόταν η Εγνατία οδός.

(paggaionet.gr) (wikipedia.org)

Το Παγγαίο όρος είναι μεγάλος ορεινός όγκος που εκτείνεται στους νομούς Καβάλας και Σερρών. Κατά την ελληνική μυθολογία το όρος ονομάστηκε Παγγαίον από τον Παγγαίο, γιο του θεού Άρη και της Κριτοβούλης, ο οποίος, μη μπορώντας να αντέξει τις τύψεις του για την αιμομιξία που άθελά του διέπραξε με την θυγατέρα του, αυτοκτόνησε πάνω στο όρος αυτό. Στον Όμηρο αναφέρεται με το όνομα Νύσα και θεωρείται το βουνό όπου γεννήθηκε και ανατράφηκε ο Διόνυσος. Ο Αισχύλος στην τραγωδία Πέρσαι αναφέρει το όρος στην περιγραφή της πορείας που ακολούθησαν οι ηττημένοι Πέρσες: «ἔς τε Μακεδόνων χώραν

ἀφικόμεσθ', ἐπ' Ἄξιόῦ πόρον, Βόλβης θ' ἔλειον δόνακα, Πάγγαιόν τ' ὄρος» («φτάσαμε στη Μακεδονία, στον Αξιό, και στους βάλτους και τις καλαμιές της Βόλβης και στο Παγγαίο ὄρος»).

Το Παγγαίο ὄρος αναφέρεται συχνά και σε άλλες αρχαίες ελληνικές αλλά και λατινικές πηγές και ήταν ιδιαίτερα φημισμένο για τα αργυρωρυχεία και χρυσωρυχεία του, καθώς και για τη ναυπηγήσιμη ξυλεία που παρείχαν τα δάση του. Ακόμη περίφημα ήταν τα εκατόφυλλα τριαντάφυλλα που φύονταν σε αυτό.

Η ονομαστή Σκαπτή Ὑλη, που αναφέρει ο Θουκυδίδης, δεν ήταν άλλη από τα μεταλλεία χρυσού της περιοχής και πρέπει να άφησε απομεινάρια, τις "σκουριές" που λένε οι ντόπιοι και που εικάζεται ότι βρισκόταν σ' αυτή την πλευρά του Παγγαίου. Από τον χρυσό αυτό έφτιαξε νομίσματα ο Φίλιππος Β' βασιλιάς της Μακεδονίας και από το πολύτιμο αυτό μέταλλο χρηματοδότησε την εκστρατεία του στην Ασία ο Μέγας Αλέξανδρος.

Ανεξίτηλα είναι τα σημάδια στους βράχους με τις περίφημες βραχογραφίες, σκορπισμένες σε όλο το ορεινό σύμπλεγμα. Δεν είναι τυχαίο ότι για τους Έλληνες του Νότου η περιοχή αυτή ήταν η "γη της επαγγελίας". Απομεινάρια στοών και καμινάδων από όπου έβγαινε ο χρυσός, δείχνουν ανάγλυφα ότι εδώ στην χώρα των Ηδωνών, βρισκόταν η Σκαπτή Ὑλη της εποχής του Θουκυδίδη, των χρόνων του Φιλίππου Β' βασιλιά της Μακεδονίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου αλλά και των στρατηγών της Ρωμαϊκής εποχής.

Σημαντική ήταν επίσης η συμβολή στην ανάπτυξη της περιοχής από την βασιλική δυναστεία των Τημενιδών και Αντιγονιδών. Ανάμεσα σε δυο ονομαστές πόλεις, τους Φιλίππους και την Αμφίπολη, το Παγγαίο και η περιοχή του, ανέπτυξε ως δρόμος εμπορίου, στενές σχέσεις με τον τότε γνωστό κόσμο εφόσον βρισκόταν δίπλα στην Εγνατία Οδό. (gtp.gr, Σαμσάρης (1976) σ. 15, 36-41)

Για την ανασκαφική έρευνα σε αρχαία μεταλλεία και μεταλλουργικές θέσεις του ὄρους Παγγαίου, στην περίληψη

ανακοίνωσης του Υποψήφιου Διδάκτορα του Τμήματος Γεωλογίας του ΑΠΘ, Μάρκου Βαξεβανόπουλου αναφέρεται ότι:

«Τα ορυχεία χρυσού και αργύρου του Παγγαίου αναφέρονται από πλήθος αρχαίων ιστορικών. Τα εκμεταλλεύονταν αρχικά οι Θράκες, ενώ ήταν το μήλο της έριδος ανάμεσα στη Θάσο και την Αθήνα, πριν τα κατακτήσει ο Φίλιππος Β'. Ο τύραννος της Αθήνας Πεισίστρατος, εξόριστος στα μέσα του 6ου αιώνα π.Χ., απέκτησε αρκετά πλούτη και τεχνογνωσία, εδώ ώστε να πληρώσει μισθοφόρους και να επιστρέψει στην Αθήνα πανίσχυρος και να εκμεταλλευτεί τα μεταλλεία του Λαυρίου. Ο Ηρόδοτος αναφέρει το Παγγαίο ως όρος απέργων (κατεργαστών), μέγα και ψηλό, με μεταλλεία χρυσού και αργύρου.

Η μεταλλοφορία στο Παγγαίο χαρακτηρίζεται από φλεβική ανάπτυξη σε διακλάσεις και ρήγματα σε μάρμαρα, γρανίτες και σχιστόλιθους. Το μετάλλευμα στις περισσότερες θέσεις χαρακτηρίζεται από παρουσία χρυσού, αργύρου και χαλκού. Η συνεργασία της ΙΗ' Εφορείας Αρχαιοτήτων Καβάλας με το Τμήμα Γεωλογίας του ΑΠΘ στοχεύει ακριβώς στη μελέτη της αρχαίας μεταλλευτικής και μεταλλουργικής δραστηριότητας. Η μελέτη της μεταλλευτικής περιλαμβάνει εντοπισμό και καταγραφή των θέσεων όπου πραγματοποιούνταν εξόρυξη του μεταλλεύματος, αποτύπωση και γεωλογική χαρτογράφηση των αρχαίων στοών, καθώς και μελέτη του τρόπου με τον οποίο εξορυσσόταν το μετάλλευμα. Η έρευνα σε θέσεις μεταλλουργίας περιλαμβάνει τη μελέτη των προϊόντων εκκαμίνευσης του μεταλλεύματος, όπου ανευρίσκονται σήμερα τόνοι από τις λεγόμενες μεταλλουργικές σκωρίες. Η μελέτη τους έχει ως στόχο τη διαπίστωση του μεταλλικού προϊόντος, αλλά και την ανεύρεση του τρόπου εκκαμίνευσης». (archaiologia.gr)

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η περιοχή διέθετε όλες τις προϋποθέσεις οικονομικής άνθισης: τα πλούσια μεταλλεύματα χρυσού και αργύρου, τον πλωτό ποταμό Στρυμόνα, που συνέδεε τα παράλια με την ενδοχώρα και άρδευε την πεδιάδα, την Εγνατία οδό, που συνέδεε την Αδριατική θάλασσα, τη Δυτική Μεσόγειο με την

Ανατολική Μεσόγειο, τον Εύξεινο Πόντο και κατ' επέκταση την Ασία.
(Σαμσάρης (1989))

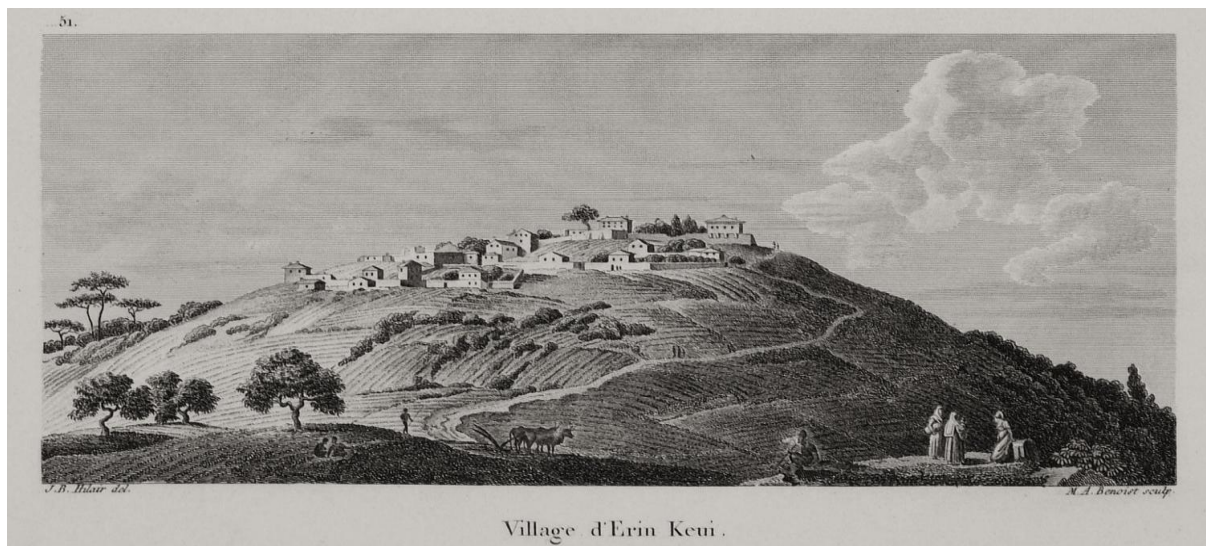

Αυτά τα γεωγραφικά και γεωλογικά πλεονεκτήματα οδήγησαν στην ίδρυση και ανάπτυξη σημαντικών πόλεων στο πέρασμα των αιώνων. Την ιστορία τους και τα υλικά κατάλοιπά τους θα παρουσιάσουμε στις επόμενες σελίδες.

1.2. Δομημένο περιβάλλον, πόλεις και ιστορία

Στις μέρες μας την ονομασία στην περιοχή, παραλία Οφρυνίου, δίνει το χωριό Οφρύνιο.

Το Οφρύνιο είναι ένα χωριό του Δήμου Παγγαίου, της περιφερειακής ενότητας Καβάλας, στην περιφέρεια Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Ο πληθυσμός ήταν 1107 κάτοικοι στο Οφρύνιο και 412 κάτοικοι στην παραλία σύμφωνα με τη απογραφή του 2001. Βρίσκεται σε υψόμετρο 100 μέτρων, στους πρόποδες του Παγγαίου, περίπου 3 χιλιόμετρα από τη θάλασσα, στο δυτικό άκρο του νομού Καβάλας. Με το πρόγραμμα Καποδίστριας εντάχθηκε στον δήμο Ορφανού, ενώ παλαιότερα υπαγόταν στην κοινότητα Οφρυνίου.

Αρχικά το χωριό ονομαζόταν Κάτω Λακκοβίκια, όμως με τη Συνθήκη της Λωζάννης το 1923 και την ανταλλαγή των πληθυσμών εγκαταστάθηκαν 148 προσφυγικές οικογένειες από το Οφρύνιο της Τρωάδας, σημερινό Ενρεκιοϊ, στην Μικρά Ασία. Στην απογραφή του 1928, το χωριό είχε 629 κατοίκους. Οι κάτοικοί του πρώτα

ασχολήθηκαν με την καπνοκαλλιέργεια και έπειτα με την καλλιέργεια σιτηρών και οσπρίων. Το 1954 μετονομάστηκε σε Οφρύνιο. (<http://el.travelogues.gr>)

Κατά την αρχαιότητα, κοντά στο Οφρύνιο βρισκόταν η πόλη **Ηιών**, ή **Ηιόνα** ή **Ίον**, της οποίας τα ερείπια έχουν βρεθεί στην Τούμπα του

Προφήτη Ηλία. Η αρχαϊκή - κλασική ακρόπολη βρισκόταν στον ψηλότερο λόφο, ενώ στο χαμηλότερο δυτικό λόφο έχει βρεθεί προϊστορικός οικισμός. Γύρω από τους λόφους αυτούς έχουν εντοπιστεί αρχαία νεκροταφεία. (elhalfflashbacks.blogspot.com)

Η Ηιών ιδρύθηκε από αποίκους από την Ερέτρια στην αριστερή όχθη του Στρυμόνα στη θέση της αρχαίας θρακικής πόλης των Ηδωνών, της οποίας η ίδρυση θα μπορούσε να αναχθεί στην αρχαϊκή τουλάχιστον εποχή, αν κρίνει κανείς από το γεγονός ότι το όνομα της πόλης μνημονεύεται ακόμη από τον Όμηρο ως πατρωνυμικό του βασιλιά της Θράκης Ρήσου (γιος του Ηιονέα (*Ιλιάδα*, Κ 435)).

Η Ηιόνα κατελήφθη από τους Πέρσες το 476 π.Χ. στον απόηχο των Περσικών Πολέμων. Στη συνέχεια το 475 π.Χ. πολιορκήθηκε, προκειμένου να ενταχθεί στο «Κοινόν της Δήλου», Συμμαχία της Δήλου, υπό την ηγεσία της Αθήνας. Επικεφαλής των συμμαχικών στρατευμάτων ήταν ο στρατηγός Κίμωνας, γιος του στρατηγού Μιλτιάδης. Ο στρατηγός Κίμωνας κατέλαβε την Ηιόνα στρέφοντας

την πορεία του ποταμού Στρυμόνα, έτσι ώστε έρεε με ορμή πάνω στα τείχη της πόλης, προκαλώντας τεράστια φθορά στις οχυρώσεις, που αποτελούνταν κυρίως από πλίνθους. Οι κάτοικοι υποδουλώθηκαν.

Η κατάληψη της πόλης Ηιόνα ήταν η αρχή μιας στρατιωτικής εκστρατείας που ανέλαβε η νεοσυσταθείσα Συμμαχία της Δήλου. Η Συμμαχία είχε δύο στόχους, να καθарίσει το Αιγαίο από τις απειλές του περσικού στόλου και των πειρατών και να διευκολύνει την πρόσβαση της Αθήνας και των συμμάχων της στην ευρύτερη περιοχή που ονομάζονταν τότε Ελλήσποντος.

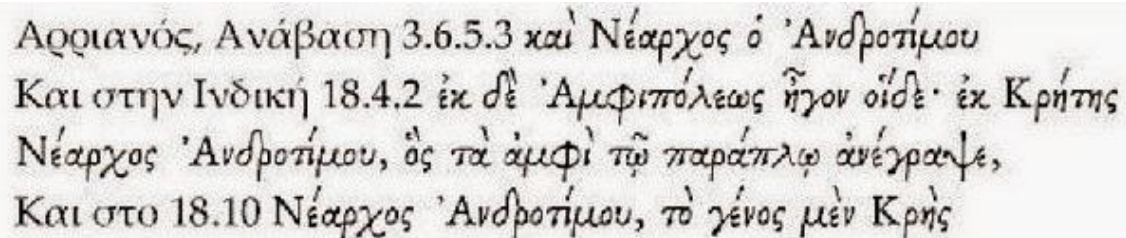
Το 437 π.Χ. οι Αθηναίοι ίδρυσαν μια αποικία που ονομάσθηκε **Αμφίπολη** περί τα τρία μίλια από τον ποταμό Στρυμόνα, σε απόσταση 25 σταδίων από την Ηιόνα, στη θέση πόλης που παλαιότερα ονομαζόταν Εννέα Οδοί ή πολύ κοντά σε αυτήν. Η Αμφίπολη ιδρύθηκε με στόχο τον έλεγχο των μεταλλείων της Θράκης. Ο Αθηναίος στρατηγός Άγνων (Άγνωνας) ήταν ο επικεφαλής των εποίκων που χρησιμοποίησαν την πόλη της Ηιόνας ως αρχική βάση των δραστηριοτήτων τους και ως επίνειο, γι' αυτό από τις πηγές αναφέρεται χαρακτηριστικά ως «Ηιών η επί Στρυμόνι» ή «Ηιών η προς Αμφιπόλει».

Την Ηιόνα και την Αμφίπολη αναφέρει ο ιστορικός Θουκυδίδης ως τόπους ιδιαίτερης στρατηγικής σημασίας για τους Αθηναίους κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου.

Το 424 π.Χ., κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου, η Ηιών ήταν ο χώρος όπου ο Αθηναίος διοικητής Αριστείδης παρεμπόδισε έναν αγγελιοφόρο των Περσών με το όνομα Αρταφέρνης. Το μήνυμα, το οποίο ήταν στη διαδρομή για την Σπάρτη, ήταν ένα γράμμα από το Πέρση βασιλιά, που απαντούσε σε προηγούμενα αιτήματα που είχαν υποβληθεί σε αυτόν από τους Σπαρτιάτες.

Αργότερα στον πόλεμο, το χειμώνα του 424 π.Χ. / 423 π.Χ., ο Σπαρτιάτης βασιλιάς Βρασίδας κατέλαβε την Αμφίπολη μαζί με τους Θράκες συμμάχους του. Όταν κινήθηκε εναντίον της Ηιόνας, όμως, δεν μπόρεσε να νικήσει τους Αθηναίους υπερασπιστές της, οι οποίοι οδηγούνταν από τον Θουκυδίδη. Παρά το γεγονός ότι κατείχε την Ηιόνα, ο Θουκυδίδης στη συνέχεια εξοστρακίστηκε από τους Αθηναίους για την αποτυχία του να υπερασπίσει την πιο βασική πόλη, αυτήν της Αμφίπολης.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον Αρριανό, από την Ηιόνα εξέπλευσε ο στόλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου. (wikipedia.org) (amfipolinews.blogspot.com)

Αρριανός, Ανάβαση 3.6.5.3 καὶ Νέαρχος ὁ Ἀνδροτίμου
Και στην Ινδική 18.4.2 ἐκ δὲ Ἀμφιπόλεως ἦγον οἴδ᾽ ἐκ Κρήτης
Νέαρχος Ἀνδροτίμου, ὃς τὰ ἀμφὶ τῷ παράπλω ἀνέγραψε,
Και στο 18.10 Νέαρχος Ἀνδροτίμου, τὸ γένος μὲν Κρήης

Με την πτώση του Μακεδονικού Βασιλείου η Αμφίπολη και η Ηιόνα έγιναν μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Από εδώ διερχόταν η περίφημη Εγνατία οδός. Στα ύστερα ρωμαϊκά χρόνια είχε σημαντική οικονομική ανάπτυξη κάτι που μαρτυρούν και εντυπωσιακοί σε μέγεθος και διακόσμηση παλαιοχριστιανικοί ναοί της Αμφίπολης του 5ου και 6ου αιώνα μ.Χ. Μετά τις επιδρομές των Σλάβων στα τέλη του 6ου αιώνα μ.Χ. η Αμφίπολη ερήμωσε σταδιακά για να εγκαταλειφθεί εντελώς, ενώ η Ηιών συνέχισε να κατοικείται.

Στα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας η Ηιών μετονομάστηκε σε Χρυσόπολις.

Η Χρυσόπολις ή Χρυσούπολις διαδέχθηκε στο οικιστικό πλέγμα της περιοχής την παλαιοχριστιανική Αμφίπολη, η οποία από τα τέλη του 7ου αι. έπαψε να αναφέρεται στις πηγές. (wikipedia.org) (odysseus.culture.gr)

Η βυζαντινή Χρυσόπολις βρίσκεται σε μια λιμνοθάλασσα με φλαμίνγκο και άλλα υδρόβια πτηνά και δεν πρέπει να συγχέεται με τη σύγχρονη πόλη της Χρυσούπολης ανατολικά της Καβάλας.

Τα σωζόμενα τμήματα της οχύρωσής της και οι άλλες επιφανειακές ενδείξεις υποδεικνύουν μια εγκατάσταση μεσοβυζαντινών χρόνων, μετά τον 10ο αιώνα, που αναπτύχθηκε σταδιακά και η οποία κατά τους υστεροβυζαντινούς χρόνους αποτελούσε τον κύριο οικισμό της περιοχής. Εδώ συγκεντρώθηκαν όλες οι εμπορικές δραστηριότητες

που είχαν σχέση με τη διακίνηση των προϊόντων της κοιλάδας του Στρυμόνα.

Ο Άραβας περιηγητής την περιγράφει σαν παραθαλάσσια πόλη ανάμεσα στη Ρεντίνα και τη Χριστούπολη (σημερινή Καβάλα). Αναφέρεται επίσης μαζί με το Περιθεώριον στο χρυσόβουλλο του 1082, με το οποίο ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ Κομνηνός παραχώρησε διάφορα λιμάνια της βυζαντινής επικράτειας στους Βενετούς, γεγονός που υποδηλώνει ότι ήταν ένα εμπορικά δραστήριο λιμάνι.

Η σημασία της θέσης αποδεικνύεται και τρεις αιώνες αργότερα όταν κατά τη διάρκεια των εμφυλίων πολέμων του 14ου αι. διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις επιχειρήσεις των αντιμαχόμενων πλευρών, και ως λιμάνι και ως χερσαίος κόμβος, γεγονός που οδήγησε τον αυτοκράτορα Ανδρόνικο Γ΄ Παλαιολόγο να την συμπεριλάβει στις θέσεις για τις οποίες μερίμνησε για την οχύρωσή τους.

Η πόλη παρουσιάζεται ακμάζουσα και μετά την οθωμανική κατάκτηση γύρω στα 1380 και φαίνεται ότι διατήρησε τη σημασία της ως εμπορικό κέντρο και οδικός σταθμός στην οδό Θεσσαλονίκης-Κωνσταντινούπολης. Στα 1553, ωστόσο, η πόλη αναφέρεται με το όνομα της, αλλά παρουσιάζεται ως εγκαταλελειμμένη.

Κατά τα τέλη του 18ου-αρχές 19ου αι. παρατηρείται νέα άνθηση των οικονομικών και εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή, η οποία και αποτελεί τον τόπο συγκέντρωσης των φόρων του σουλτάνου. Από τις περιγραφές των περιηγητών της εποχής αυτής, προκύπτει η ύπαρξη ενός μικρού λιμανιού με την επωνυμία Τσαϊγεζί δυτικώς της παλαιάς κοίτης του Στρυμόνα, δίπλα στα τείχη της, όπου υπήρχαν αποθήκες για συγκέντρωση σιτηρών, το οίκημα του τελωνοφύλακα και άλλες βοηθητικές εγκαταστάσεις. Η διάβαση του Στρυμόνα στο σημείο αυτό γινόταν με περαταριά, είδος πορθμείου δηλαδή, που επίσης ονομαζόταν Τσάγεζι.

Στην ίδια περίοδο, περίπου τον 14ο αιώνα, χρονολογούνται τα ερείπια ενός άλλου κάστρου που ονομάζεται **“Πύργος της Απολλωνίας”**. Ο **“Πύργος της Απολλωνίας”** υψώνεται στη νότια πλευρά της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης - Καβάλας, μεταξύ Αμφίπολης και Νέας Περάμου, πάνω σε χαμηλό γήλοφο που ελέγχει τη θαλάσσια περιοχή μεταξύ των εκβολών του Στρυμόνα και του κόλπου των Ελευθερών. Βρίσκεται δηλαδή ανάμεσα στις δυο βυζαντινές πόλεις- κάστρα: Χρυσόπολις στα δυτικά και Ανακτορόπολις ανατολικά.

Ο περίβολος του πύργου είναι τετράπλευρος. Στη νοτιοδυτική πλευρά του βρίσκεται κτιστή κλίμακα που οδηγούσε στον περίδρομο. Στην εσωτερική πλευρά ήταν προσκολλημένα διάφορα βοηθητικά κτίσματα. Θεμέλια οικοδομημάτων διακρίνονται επίσης εξωτερικά της βόρειας πλευράς του. Η βόρεια και ανατολική πλευρά του απολήγουν στη δυτική και νότια αντίστοιχα πλευρά του πύργου, ο οποίος σχηματίζει τη βορειοανατολική γωνία του περιβόλου.

Ο πύργος είναι επίσης τετράπλευρος εξωτερικών διαστάσεων 11X10 μ., σώζεται σε μεγάλο ύψος και παρουσιάζει αρκετά επιμελημένη τοιχοδομία. Η είσοδός του ανοίγεται στη νότια πλευρά που αντικρίζει τη θάλασσα και βρίσκεται σε ύψος 2 μ. πάνω από το έδαφος. Αποτελείται από τυφλό ισόγειο, κάτω από το επίπεδο της εισόδου, και τέσσερις ορόφους. Ο τέταρτος όροφος καλύπτεται με καμάρα, επάνω από την οποία σχηματίζεται το δώμα του πύργου με τις επάλξεις, που όμως δεν σώζονται. Στον ανατολικό τοίχο του διαμορφώνονται δυο κόγχες που ανήκουν στο παρεκκλήσιο του πύργου. Οι τρεις πρώτοι όροφοι επικοινωνούν με κτιστή θολωτή κλίμακα διαμορφωμένη μέσα στο πάχος της τοιχοποιίας. Η πρόσβαση προς τον τέταρτο όροφο γινόταν με ξύλινη εσωτερική σκάλα. Το ίδιο πρέπει να υποθέσουμε για την επικοινωνία του ισογείου με τον πρώτο όροφο.

Το κτίσμα φωτίζεται από μεγάλα τοξωτά παράθυρα που ανοίγονται σε όλες τις πλευρές και δυο φωτιστικές θυρίδες. Η αμυντική

ικανότητά του ενισχύεται με δυο καταχύστρες, από μια στη βόρεια και νότια πλευρά.

Η ανέγερση του κάστρου είχε στρατιωτικό σκοπό, φτιάχτηκε για να ελέγχει τις κινήσεις σε όλη τη θαλάσσια περιοχή, από την Καβάλα έως το Άγιο Όρος. Είναι ένα εντυπωσιακό κτίσμα που δείχνει με ανάγλυφο τρόπο τη στρατιωτική μέθοδο κτισίματος της εποχής. (kavalacity.net) (culture.gr)

Δυτικά του “Πύργου της Απολλωνίας” και σε χαμηλό λόφο, οι βόρειες παρυφές του οποίου βρέχονται από τη θάλασσα, υψώνονται τα ερείπια ενός βυζαντινού κάστρου που ταυτίζονται με τη βυζαντινή **Ανακτορόπολις**. Η πόλη μνημονεύεται στις πηγές από τον 10ο αι. έως τον 15ο αι. Τον 10ο αι. αναφέρεται με το όνομα Αλεκτρούπολις, τον 11ο- 13ο αι. ως Αλεκτορόπολις και τον 14ο αι. ως Ανακτορόπολις και Ελευθερόπολις.

Οι διαφορετικές αυτές ονομασίες δημιούργησαν σύγχυση στους μελετητές για το εάν πρόκειται για την ίδια πόλη και έκανε τους περισσότερους ιστοριοδίφες να αναζητούν τη θέση της από το Νέστο ως το Στρυμόνα. Η ταύτιση της Ανακτορόπολης με τα ερείπια της Νέας Περάμου είναι σήμερα αποδεκτή.

Η Ανακτορόπολη φαίνεται να διαδραμάτισε και αυτή κάποιον ιδιαίτερο λόγο στα ιστορικά δρώμενα κατά τον 14ο αι., οπότε και αναφέρεται αρκετά συχνά στις πηγές.

Στη νότια πλευρά του οχυρωματικού περιβόλου του κάστρου υπάρχει πλίνθινη επιγραφή, σύμφωνα με την οποία η ανέγερσή του τοποθετείται στα χρόνια 1167-1170. Κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων του εμφυλίου πολέμου, το 1342, έγινε ριζική επισκευή του κάστρου που έλεγχε ένα από τα λίγα λιμάνια ανάμεσα στη Θεσσαλονίκη και την Κωνσταντινούπολη.

Το κάστρο πρέπει να έπεσε στα χέρια των Οθωμανών μεταξύ 1383 και 1387. Ωστόσο, η επισκοπή Ελευθερουπόλεως παρέμεινε ως όνομα έως και το δεύτερο μισό του 15ου αι., ο οικισμός όμως πρέπει να είχε μεταφερθεί αλλού.

Στα τέλη του 18ου αι. αναφέρεται το ορεινό χωριό Ελευθεραί, Λεφτέρ και Λεφτερόπολη επί Τουρκοκρατίας, σκαρφαλωμένο στους πρόποδες των προβούνων του Συμβόλου Όρους και μακριά από τη θάλασσα. Ενδεχομένως στη θέση αυτή να μεταφέρθηκαν από τον 16ο -17ο αι., όπως συνέβη και σε άλλες βυζαντινές πόλεις, όπως Πολύστυλο, Μαρώνεια, οικισμοί Θάσου, λόγω των πειρατών που λυμαίνονταν τα παράλια. (kastra.eu)

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι η περιοχή κρίθηκε εξαιρετικά σημαντική από εμπορική και στρατιωτική άποψη τόσο στην αρχαία όσο και στη βυζαντινή και οθωμανική περίοδο. Η ανάπτυξής της σχετίζεται με τα μεταλλεία του όρους Παγγαίο, τον ποταμό Στρυμόνα, τους θαλάσσιους και χερσαίους δρόμους που συνέδεαν το Βορρά με τον Νότο, τη Δύση με την Ανατολή.

1.3. Παραλιακό μέτωπο, σύγχρονοι οικισμοί

Στις μέρες μας, ωστόσο, το τμήμα της περιοχής που έχει αναπτυχθεί είναι κυρίως το παραλιακό μέτωπο. Στο μέτωπο αυτό συναντάμε τέσσερις παραλίες, περισσότερο ή λιγότερο οργανωμένες.

Η πρώτη και πιο γνωστή είναι η **Παραλία Οφρυνίου**, που ανήκει στην κοινότητα Οφρυνίου. Αναγνωρίστηκε ως οικισμός του 1981, όταν εντάχθηκε στην κοινότητα Οφρυνίου. Με το πρόγραμμα Καποδίστριας εντάχθηκε στον δήμο Ορφανού και με το πρόγραμμα Καλλικράτης στον δήμο Παγγαίου. Ο οικισμός αναπτύσσεται γρήγορα και σύμφωνα με την απογραφή του 2001 είχε 471 κατοίκους, ενώ με την απογραφή του 2011 είχε 1.146 κατοίκους.

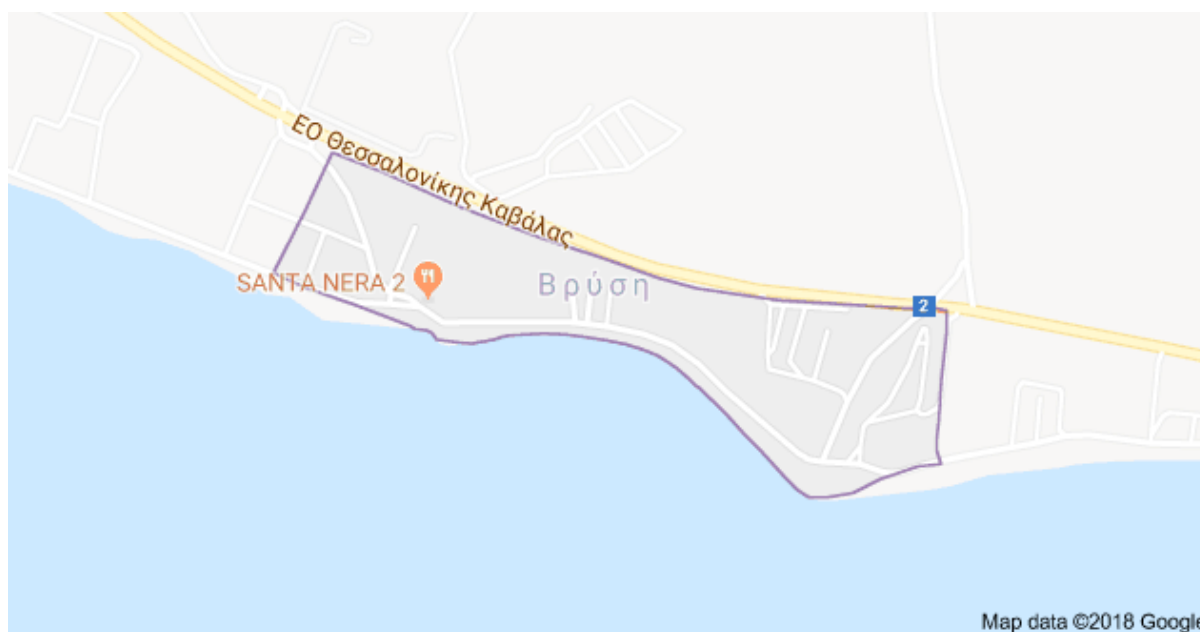
Αποτελεί πολυσύχναστο θέρετρο, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, το οποίο εκτείνεται κατά μήκος μεγάλης αμμουδεράς παραλίας, γνωστής ως Τούζλα (παραλία Οφρυνίου), κατέχοντας γαλάζια σημαία. Βρίσκεται 64 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Καβάλας, στο δυτικό άκρο του Νομού Καβάλας, και 28 χιλιόμετρα από την

Ασπροβάλτα.

Στον οικισμό λειτουργούν χώροι εστίασης, τουριστικά καταλύματα και διάφορα καταστήματα. Οι κάτοικοι του ασχολούνται με τον τουρισμό, την αλιεία και τη γεωργία με κυριότερα προϊόντα αμύγδαλα, ελιές, σταφύλια και τσίπουρο. (dimospaggaiou.gr)

Στη συνέχεια απαντάται το χωριό Βρύση του Δήμου Παγγαίου, η οποία σύμφωνα με τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας διαμορφώθηκε με το πρόγραμμα “Καλλικράτης”. Έδρα του δήμου είναι η **Ελευθερούπολη**, και ακριβώς μπροστά από το χωριό υπάρχει η παραλία. (buk.gr)

Ακολουθεί η **παραλία Μυρτόφυτου**.

Με πλούσια μακραίωνη ιστορία, που οι ρίζες της φθάνουν μέχρι τα χρόνια του Βυζαντίου, μέσα σε ένα καταπράσινο περιβάλλον, βρίσκεται το Μυρτόφυτο. Το Μυρτόφυτο σύμφωνα με την απογραφή του 2011, έχει 424 κατοίκους. Βρίσκεται σε υψόμετρο 240 μέτρων, στους πρόποδες του όρους Σύμβολο. Το χωριό με το

πρόγραμμα Καποδίστριας εντάχθηκε στον δήμο Ελευθερών και παλαιότερα υπαγόταν στην κοινότητα Μυρτοφύτου.

Αξίζει να αναφέρουμε τη βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, με το ιστορικής αξίας τέμπλο και τις αξιόλογες αγιογραφίες, αλλά και το σπήλαιο με τους σταλακτίτες και τους σταλαγμίτες.

Οι κάτοικοί του, οι περισσότεροι καλλιεργητές αμπελιών, έχουν στραφεί με επιτυχία στην παραγωγή και εμφιάλωση του γνωστού παραδοσιακού τσίπουρου. Στο χωριό λειτουργεί παραγωγική μονάδα και εμφιαλωτήριο τσίπουρου, από τις πιο σύγχρονες στην Ελλάδα. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης τα συσκευαστήρια σταφυλιών που τροφοδοτούν τις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, καθώς το Μυρτόφυτο αποτελεί σημαντικό εξαγωγικό κέντρο.

Στην κοινότητα ανήκει το χωριό Παραλία Μυρτοφύτου, με 9 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011, η οποία παραμένει πλήρως ανεκμετάλλευτη. (dimospaggaiou.gr)

Τέλος, ακριβώς πριν την έναρξη των Αμμολόφων βρίσκεται η Σαρακίνα (**παραλία Ελαιοχωρίου**), μια παραλία ιδιαίτερα γνωστή, καθώς πολλοί είναι αυτοί που παραθερίζουν τους καλοκαιρινούς μήνες με το τροχόσπιτό τους ή τη σκηνή τους. Επίσης υπάρχουν πολλά οργανωμένα beach bar.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι ενώ στο παρελθόν η περιοχή είχε γνωρίσει μεγάλη ακμή, στις μέρες μας η οικονομική δραστηριότητα περιορίζεται στον τουρισμό τους καλοκαιρινούς μήνες. Στο κεφάλαιο αυτό θα προσπαθήσουμε να αναζητήσουμε τα αίτια της περιορισμένης ανάπτυξης.

2.1 Επιπτώσεις από την εποχικότητα στον τουριστικό τομέα

Εποχικότητα στον τουρισμό σημαίνει ότι ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες λειτουργούν κάποιες επιχειρήσεις που κρατάνε την περιοχή «ζωντανή», τους χειμερινούς μήνες ερημώνει και δεν υπάρχει κάποια δραστηριότητα ώστε να προσελκύσει τους τουρίστες.

Η εποχικότητα έχει προκαλέσει μια σειρά από σοβαρές αρνητικές παρενέργειες σε όλο το φάσμα του τουριστικού κυκλώματος. Οι επιπτώσεις είναι εμφανείς στο περιβάλλον, τις τουριστικές επιχειρήσεις, στις ενδιάμεσες επιχειρήσεις καθώς και στους ίδιους τους επισκέπτες.

Αυτό το πρόβλημα πλήττει και την περιοχή του Οφρυνίου που μελετάμε καθώς και την ανάπτυξη των υπαρχόντων επιχειρήσεων.

2.2 Μειονεκτήματα της περιοχής

Πέρα από την εποχικότητα μπορούμε να εντοπίσουμε μια σειρά από παράγοντες που δρουν αρνητικά στην ανάπτυξη της περιοχής. Τα **μειονεκτήματα** αυτά παρουσιάζονται παρακάτω:

- Μη ύπαρξη σιδηροδρομικής σύνδεσης με τα μεγάλα αστικά κέντρα - Αθήνα, Θεσσαλονίκη.

- Μη ύπαρξη καλών ξενοδοχειακών μονάδων.
- Το γεγονός ότι οι αρμόδιοι φορείς αντί να βασιστούν στα πλεονεκτήματα που προσφέρει η περιοχή και να προσπαθήσουν να βελτιώσουν την υπάρχουσα τουριστική κατάσταση, έδειξαν έλλειψη ευαισθησίας, η οποία οδήγησε στο ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα.
- Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αξιόλογα τουριστικά συγκροτήματα που θα μπορούσαν να προσελκύσουν τουρισμό.
- Η λειτουργία της περιοχής και της παραλίας του Ν. Οφρυνίου, ως περιοχής δεύτερης κατοικίας. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα την έντονη αστικοποίηση της υπαίθρου, με τις επεκτάσεις των οικισμών, αποδυναμώνοντας έτσι την τουριστικότητα της ζώνης αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΕΡΕΥΝΑ

Κάνοντας μια μικρή έρευνα στην περιοχή και ρωτώντας τους κατοίκους γιατί δεν έχουν κάνει κάτι ώστε να αναπτυχθεί η περιοχή τους χειμερινούς μήνες, αλλά και ακόμα περισσότερο τους καλοκαιρινούς, οι απαντήσεις που επικράτησαν ήταν για οικονομικούς λόγους, κάποιιοι άλλοι απλά δεν ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με κάτι τέτοιο, αλλά υπάρχουν και κάποιιοι που δεν θέλουν την ανάπτυξη του τουρισμού καθώς θεωρούν πως αυτό θα διαταράξει την ησυχία και ηρεμία της περιοχής.

Επίσης σχεδιάσαμε ένα μικρό ερωτηματολόγιο, τεσσάρων ερωτήσεων, στο οποίο μας απάντησε ο Κ.Χατζηγεωργίου, ιδιοκτήτης του οινοποιείου Χατζηγεωργίου στην περιοχή της Κάρυανης.

1. Τι κινήσεις πραγματοποιήσατε για να αναπτυχθείτε ;

Η περιοχή όπου έχει την έδρα της η εταιρεία, Δήμος Παγγαίου, είναι μια από τις πιο ταχέως αναπτυσσόμενες της περιοχής. Αυτό οφείλεται στην μεγάλη ακτογραμμή που έχει ο Δήμος, και προσελκύει κάθε χρόνο μεγάλο αριθμό Ξένων και Ελλήνων παραθεριστών, αλλά και στις δυναμικές αγροτικές καλλιέργειες της περιοχής (αμπέλι– ελιά).

2. Πόσοι άνθρωποι της περιοχής απασχολούνται ;

Στην εταιρεία απασχολούνται δύο εργαζόμενοι από την περιοχή σε μόνιμη βάση, και κατά διαστήματα μεγάλος αριθμός εποχιακών εργαζομένων.

3. Θα θέλατε να επεκτείνετε την επιχείρησή σας ; Με ποιούς τρόπους ;

Τον τελευταίο χρόνο έγιναν σημαντικές προσπάθειες περαιτέρω ανάπτυξης της εταιρείας. Δημιουργήθηκε υποκατάστημα στην Αθήνα για την καλύτερη παρακολούθηση της μεγαλύτερης αγοράς στην Ελλάδα. Αυξήθηκε κατά 50% η ετήσια παραγωγή της εταιρείας, με πρόβλεψη για νέα αύξηση και την επόμενη χρονιά. Η

εταιρεία προχώρησε στην σύναψη μακροχρόνιων συμφωνιών για την διάθεση των προϊόντων της με γνωστές εταιρείες του κλάδου.

4. Η επιχείρηση στηρίχθηκε σε δικά σας κεφάλαια, σε ευρωπαϊκά ή σε συνδυασμό των δύο ;

Η εταιρεία στηρίχθηκε σε δικά της και ευρωπαϊκά κεφάλαια στην μέχρι τώρα πορεία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Ωστόσο, παρά τα μειονεκτήματα που παρουσιάστηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, μελετώντας την περιοχή και την ιστορία της εντοπίσαμε μια σειρά από **πλεονεκτήματα**, τα οποία, αν αξιοποιηθούν σωστά, θα δώσουν μεγάλη ώθηση στην ανάπτυξη και κυρίως την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Αυτά είναι:

- Το φυσικό κάλλος του τοπίου που συνδυάζει πανέμορφες παραλίες με πεντακάθαρα νερά και βουνά με όμορφη βλάστηση.
- Η κοντινή απόσταση και η συχνή συγκοινωνιακή ένωση με την πόλη της Καβάλας.
- Η λειτουργία αεροδρομίου στη Χρυσούπολη, 20 χλμ. από την Καβάλα, με την ονομασία "Μέγας Αλέξανδρος" που εξυπηρετεί καθημερινές πτήσεις προς και από την Αθήνα καθώς και πτήσεις Charter για διάφορες πόλεις του εξωτερικού.
- Η ύπαρξη συχνής θαλάσσιας συγκοινωνίας με Ferry Boat ή με ιπτάμενα δελφίνια, από την πόλη της Καβάλας, προς όλα τα νησιά του βόρειου και ανατολικού Αιγαίου καθώς και τα Δωδεκάνησα.
- Η ύπαρξη του ποταμού Στρυμόνα και των πολυάριθμων βιοτόπων που δημιουργεί στο διάβα του.
- Η παρουσία του όρους Παγγαίου και των ερειπίων από τα αρχαία μεταλλεία.
- Η γειτνίαση με τον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων.
- Η πληθώρα αρχαιολογικών μνημείων.
- Η παρουσία των Ιαματικών Λουτρών των Ελευθερών.
- Η συστηματική καλλιέργεια ελιάς και αμπέλου.
- Στα πλεονεκτήματα μπορεί επίσης να συγκαταλεχτεί και η ύπαρξη έντονης νυχτερινής ζωής στην διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών, στα παραθαλάσσια μπαράκια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ **ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Το ερώτημα που προκύπτει λοιπόν είναι πώς θα αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα αυτά, ώστε να αναπτυχθεί τουριστικά η περιοχή με διάφορους τρόπους.

Με βάση το πρόβλημα του τουρισμού παρακάτω θα σας παρουσιάσουμε κάποιες προτάσεις οι οποίες πιστεύουμε θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αύξηση του τουρισμού, αλλά και στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής γενικότερα και της παραλίας που μελετάμε ειδικότερα.

5.1 Θαλάσσιος τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο θαλάσσιο χώρο μιας χώρας υποδοχής τουριστών.

Η δημιουργία μαρίνας

Σε αυτό το είδος τουρισμού ανήκει και η δημιουργία μιας μαρίνας, η οποία θα προσελκύσει περισσότερα σκάφη αλλά και ιστιοπλοϊκά. Πρόσφατα το έργο αυτό πραγματοποιήθηκε στο λιμάνι της Καβάλας με μεγάλη επιτυχία. Η θωράκιση και η επέκταση του προσήνεμου μόλου έδωσε τη δυνατότητα να δημιουργηθεί μέσα στον χώρο του λιμανιού μια σύγχρονη μαρίνα με την τοποθέτηση οκτώ νέων πλωτών εξεδρών, ικανών να φιλοξενήσουν περισσότερα από 200 σκάφη όλων των κατηγοριών. (faros-24.gr)

Οι κατ' ελάχιστον απαιτήσεις της μαρίνας είναι οι εξής:

- α) Εγκαταστάσεις για τη διοίκηση του λιμένα συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων άλλων συναφών αρχών.
- β) Θέση πρόσδεσης σκάφους του λιμενικού σώματος.
- γ) Εγκατάσταση σταθμού πρώτων βοηθειών (γραφείο, κλπ.).
- δ) Δίκτυο παροχών (νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, επικοινωνιών, κλπ.).

- ε) Εγκαταστάσεις συλλογής προσωρινής αποθήκευσης και ασφαλούς απομάκρυνσης των Βιολογικών και των πετρελαιοειδών - ελαιωδών καταλοίπων.
- στ) Χώροι στάθμευσης.
- ζ) Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησεων υγιεινής και ενδιαίτησης με εξασφάλιση προσβασιμότητας Α.Με.Α.
- η) Συστήματα ασφάλειας της ζώνης του τουριστικού λιμένα όπως ορίζονται στις κείμενες διατάξεις (πυρασφάλεια της ζώνης του λιμένα, συστήματα επίβλεψης των εγκαταστάσεων, κλπ.).
- θ) Εγκαταστάσεις αποθηκών.
- ι) Καταστήματα διάθεσης ειδών πρώτης ανάγκης. (mintour.gov.gr)

□ Η οργάνωση θαλάσσιων σπορ

Ανήκουν και αυτά στην κατηγορία του θαλάσσιου τουρισμού. Οι ιδανικές συνθήκες και η απaráμιλλη ελληνική ομορφιά καθιστούν την Ελλάδα έναν από τους πλέον δημοφιλείς προορισμούς για αθλητικές δραστηριότητες στη θάλασσα για τον λόγο αυτό και είναι πλήρως ανεπτυγμένες. (discovergreece.com) Ένα από αυτά θα μπορούσε να είναι το SUP (Stand Up Paddleboard),

σε ελληνική μετάφραση σανιδοκωπηλασία.

Έχει τις ρίζες του σε αρχαίες αφρικανικές και νοτιοαμερικανικές φυλές που συνήθιζαν να ταξιδεύουν και να ψαρεύουν με αυτόν τον τρόπο. Σε άθλημα αναψυχής εξελίχθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα στα νησιά της Πολυνησίας, αλλά μόλις το 2005 ήρθε στην Ελλάδα, όταν κάποιοι Έλληνες windsurfers που είχαν ταξιδέψει στις μεσογειακές ακτές δοκίμασαν να κάνουν και εδώ SUP τις μέρες χωρίς αέρα και κύμα.

Δημοφιλές στη χώρα μας άρχισε να γίνεται πριν από επτά χρόνια, όταν διοργανώθηκαν οι πρώτοι αγώνες και ξεκίνησε η συστηματική εισαγωγή εξοπλισμού. Όλο και περισσότεροι ξένοι, κυρίως από τη βόρεια και την κεντρική Ευρώπη, έρχονται στην Ελλάδα με σκοπό να συνδυάσουν SUP και διακοπές. (kathimerini.gr)

Kitesurfing. Η Ελλάδα είναι ένα από τα καλύτερα μέρη παγκοσμίως για kitesurfing, καθώς οι συνθήκες είναι ιδανικές σχεδόν σε όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Ιστιοπλοΐα. Σήμερα η χώρα μας συμπεριλαμβάνεται στους κορυφαίους προορισμούς για ιστιοπλοΐα, με τους ξένους να ναυλώνουν σκάφη καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς.

Flyboard. Γίνεται φορώντας ένα jetpack και τοποθετώντας τα πόδια

μέσα σε ένα ζευγάρι μπότες κολλημένες σε μια μικρή σανίδα, η οποία με τη σειρά της είναι συνδεδεμένη μέσω ενός σωλήνα με δύο τουρμπίνες που την ανυψώνουν πετώντας νερό με μεγάλη πίεση.

Θαλάσσιο σκι. Η χώρα μας προσελκύει πολλούς λάτρεις του αθλήματος, όχι μόνο σε παραθαλάσσια μέρη και νησιά, αλλά και σε λίμνες και ποτάμια.

Καταδύσεις. Οι πρώτοι Έλληνες δύτες είχαν κάνει την εμφάνισή τους έναν αιώνα πριν και μάλιστα χωρίς μπουκάλες. Ήταν οι σφουγγαράδες των Δωδεκανήσων, από τη Σύμη και την Κάλυμνο, που έκαναν κατάδυση με σκάφανδρο. Πλέον είναι πολύ ανεπτυγμένες καθώς τα καθαρά κρυστάλλινα νερά της Ελλάδας βοηθούν πολύ στην καλή ορατότητα και έτσι η εμπειρία είναι μοναδική.

Άλλες προτάσεις θαλάσσιου τουρισμού:

1. Δημιουργία οργανωμένου χώρου κατασκήνωσης σε συνδυασμό με οργάνωση λοιπών χώρων αναψυχής και εστίασης για τις ανάγκες αυτού του είδους των τουριστών.
2. Προβολή των δυνατοτήτων θαλάσσιου τουρισμού της περιοχής και διαφήμισή τους μέσω διεθνών και εθνικών τουριστικών εκθέσεων.
3. Δημιουργία σχολών εκμάθησης των θαλάσσιων σπορ προκειμένου να προσελκύονται και εκείνοι που δεν ξέρουν τα σπορ, αλλά θέλουν να τα μάθουν.
4. Στήριξη των ντόπιων επιχειρήσεων με τη μορφή επιδοτήσεων για διαμόρφωση παραδοσιακών σκαφών προκειμένου να πραγματοποιούν ημερήσιες κρουαζιέρες στη γύρω περιοχή.

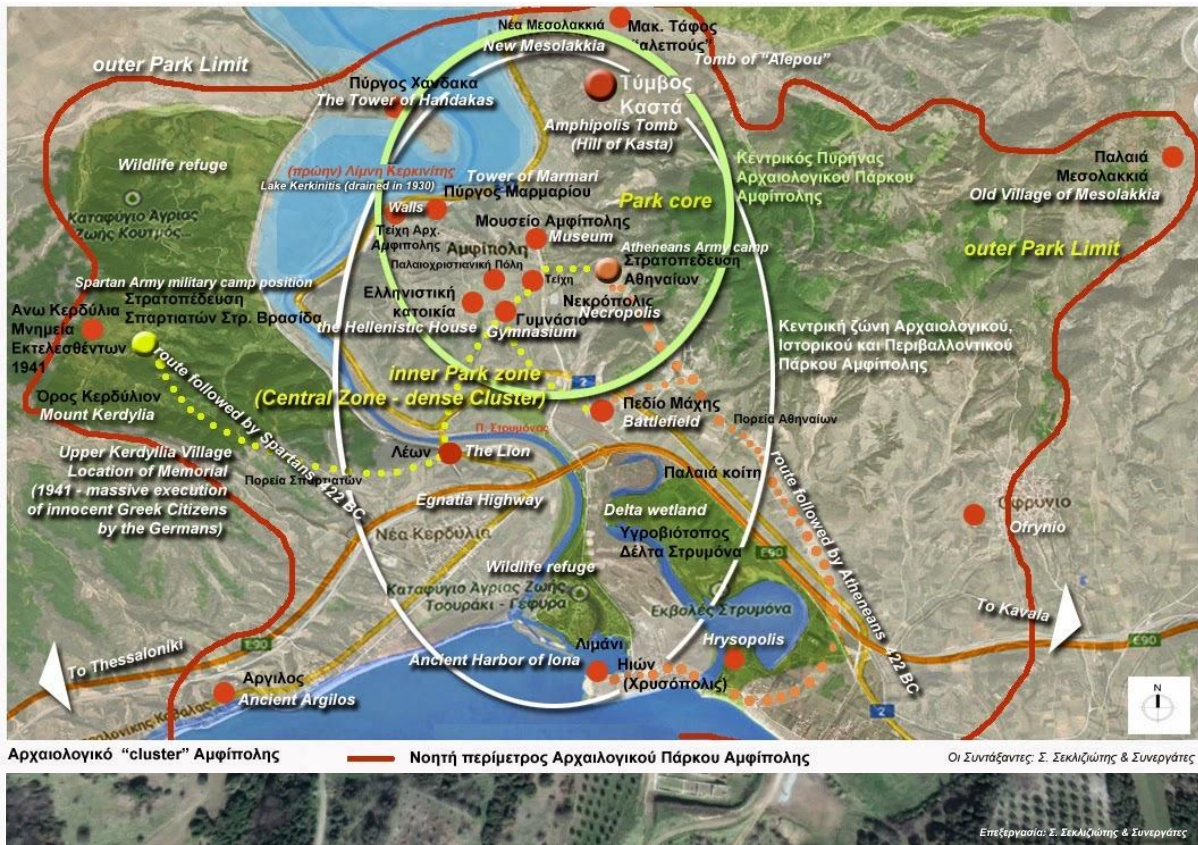
5.2 Μορφωτικός τουρισμός

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού, στην οποία τα άτομα έχουν ως κύριο σκοπό τη συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως επισκέψεις ιστορικών μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, μουσείων, πινακοθηκών, παρακολούθηση συναυλιών ή θεατρικών παραστάσεων.

Οργάνωση αρχαιολογικού πάρκου

Η περιοχή με τα μνημεία και το πλούσιο ιστορικό παρελθόν θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ένα οργανωμένο αρχαιολογικό πάρκο.

Ως προς το τι προσφέρουν τα «Αρχαιολογικά Πάρκα» αναφέρουμε τον ορισμό που διατυπώθηκε στην ημερίδα για τα «Αρχαιολογικά Πάρκα» που διοργάνωσε η Περιφέρεια Ηπείρου το 2006, με την οργανωτική πρωτοβουλία του Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Ηπειρωτικών Σπουδών.

Σύμφωνα με αυτόν: «Τα αρχαιολογικά πάρκα προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα άμεσης επαφής με τα μνημεία στο φυσικό τους χώρο. Πρόκειται για «υπαίθρια μουσεία», συνήθως ανοιχτοί χώροι ποικίλων διαστάσεων, με επίκεντρο ένα σύνολο μνημείων ή έναν ευρύτερο αρχαιολογικό χώρο, συχνά συνδυαζόμενο με περιβάλλον τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Πρωτίστως όμως αποτελούν ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο προβολής των ίδιων των μνημείων και του φυσικού τους τοπίου, έναν βασικό πολιτισμικό και οικονομικό πόρο με πολλαπλασιαστικά οφέλη και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα».

Σχετική πρόταση έχει ήδη κατατεθεί από τους Δρ. Σταμάτη Σεκλιζιώτη, Γεωπόνο – Αρχιτέκτονα Τοπίου και Λάμπρο Σεκλιζιώτη, Αρχιτέκτονα

(worldagronomists.blogspot.com)

- Οργάνωση εκδρομών από Θεσσαλονίκη προς Κωνσταντινούπολη με ενδιάμεσες στάσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και βιοτόπους**

Μέσα στη διαδρομή αυτή βρίσκεται η Χρυσόπολις και ο “Πύργος της Απολλωνίας”, χώροι για τους οποίους μιλήσαμε παραπάνω, αλλά και το “Κάστρο Περιθεωρίου” ή αλλιώς Αναστασιούπολις και η λίμνη Κερκίνη, στα οποία θα αναφερθούμε ευθύς αμέσως.

Η λίμνη Κερκίνη

Η Κερκίνη είναι μια τεχνητή λίμνη που σχηματίστηκε το 1932 με την δημιουργία φράγματος στον ποταμό Στρυμόνα. Το 1982, λόγω της μείωσης της χωρητικότητας της λίμνης εξαιτίας των φερτών υλών από τον Στρυμόνα, κατασκευάστηκε νέο φράγμα.

Αποτελεί ιδιαίτερα προστατευμένο υδροβιότοπο και τοπίο σπάνιας ομορφιάς με θέα το βουνό Μπέλες και την κοιλάδα Σερρών.

Θαυμασμό προκαλούν τα παραποτάμια δάση, τα νούφαρα, και η

ποικιλία των ψαριών. Υπάρχουν 10 είδη αμφίβιων και περίπου 20 είδη ερπετών. Η ιχθυοπανίδα είναι επίσης πλούσια αφού υπάρχουν 30 είδη ψαριών με κυριότερα τα χέλια και τα γριβάδια. Στην περιοχή γύρω από τη λίμνη έχουν καταγραφεί περίπου 300 είδη πουλιών. Ο αργυροπελεκάνος και η λαγγόνα που ζουν εκεί είναι μοναδικά στον κόσμο είδη, απειλούμενα με εξαφάνιση. Υπάρχουν και πολλά σπάνια αρπακτικά όπως ο χρυσαετός, ο βασιλαετός, ο πετρίτης, ενώ η περιοχή αποτελεί μοναδικό πεδίο έρευνας σχετικά με τους υγρότοπους και τη διαχείριση τους. (wikipedia.org)

Το κάστρο Περιθεώριον

Τον 11ο αιώνα το Περιθεώριον ήταν αγροτική πόλη. Το 14ο αιώνα όμως, αποκτά ιδιαίτερη σημασία, όπως και οι άλλες οχυρωμένες πόλεις της περιοχής, που έχουμε ήδη παρουσιάσει. Ο έλεγχός τους παίζει σημαντικό ρόλο στις εμφύλιες διαμάχες μεταξύ των βυζαντινών αυτοκρατόρων. Έτσι, το 1341 ο αυτοκράτορας Ανδρόνικος Γ' Παλαιολόγος επισκέυασε την οχύρωση και η πόλη αναβαθμίστηκε σε μητρόπολη. Το 1342-3 ο Καντακουζηνός δεν κατάφερε να καταλάβει την πόλη, η οποία αργότερα έπεσε στα χέρια του βουλγαρικής καταγωγής στασιαστή βυζαντινού στρατιωτικού Μομιτζίλου. Στις 7 Ιουλίου 1345 έξω από τα τείχη της πόλης έλαβε χώρα η μάχη μεταξύ του Μομιτζίλου και των συνασπισμένων βυζαντινών και οθωμανικών δυνάμεων του Ιωάννη ΣΤ' Καντακουζηνού και του Ουμούρ Μπέη από το εμιράτο του Αϊδινίου. Η μάχη είναι γνωστή ως η Μάχη στο Περιθεώριον, όπου νίκησαν οι δυνάμεις του συνασπισμού και σκοτώθηκε ο Μομιτζίλος. Το Περιθεώριον είναι από τις τελευταίες πόλεις της Θράκης που κατελήφθησαν από τους Οθωμανούς. Το 1422 την πόλη κατείχε ο Οθωμανός Σουλτάνος Μουράτ Β', ο οποίος την χάρισε στον Γενοβέζο σύμμαχό του Ιωάννη Αδούρνο (Giovanni Adorno). (wikipedia.org)

Από τα ρωμαϊκά χρόνια αποτελούσε σταθμό της Εγνατίας οδού, αλλά και σημαντικό λιμάνι, καθώς η Βιστωνίδα δεν ήταν τότε αποκλεισμένη από τη θάλασσα.

Οι πύργοι σώζονται σχεδόν ακέραιοι, ενώ μεταπύργια τμήματα είναι πεσμένα εξαιτίας της θεμελίωσης των σε προσχωσιγενές έδαφος.

Το κάστρο λόγω της πυκνής βλάστησης και της εντελώς επίπεδης τοποθεσίας δεν είναι εύκολα ορατό, ακόμα και από μικρή απόσταση.

Έτσι το κάστρο παραμένει άγνωστο και δεν έχει την αναγνωρισιμότητα ούτε την επισκεψιμότητα που θα του άξιζε.

Με βάση, επομένως, αυτά τα μνημεία θα μπορούσε να οργανωθεί μια εκδρομή από τη Θεσσαλονίκη προς την Κωνσταντινούπολη, κάνοντας στάσεις στους αρχαιολογικούς χώρους, με ξεναγούς που θα αναλαμβάνουν να ξεναγήσουν τις ομάδες στους χώρους και να μεταφέρουν την ιστορία της περιοχής.

Επιπροσθέτως, η λίμνη Κερκίνη θα μπορούσε να αποτελέσει ιδανικό τόπο προορισμού για τουρίστες οι οποίοι, πέρα από τη διεύρυνση των πνευματικών τους οριζόντων, επιθυμούν τη χαλάρωση και την ψυχική ανάταση. Οι τουρίστες αυτοί μπορεί να παρατηρούν το πέταγμα των πουλιών, καθώς σύμφωνα με έρευνα το θέαμα των ελεύθερων πουλιών μεταδίδει στους ψυχικά εξαντλημένους ανθρώπους ένα αίσθημα χαλάρωσης και ανάτασης, και να

περπατούν σε μονοπάτια αναζητώντας τα είδη που χαρακτηρίζουν τη βιοποικιλότητα του τόπου. (protothema.gr)

□ **Οργάνωση επισκέψεων στο θέατρο Φιλίππων και παρακολούθηση παραστάσεων**

Το αρχαίο θέατρο των Φιλίππων χτίστηκε στα μέσα του 4ου αι. π.Χ. και είναι ένα από τα πρωιμότερα λίθινα θεατρικά οικοδομήματα.

Είναι χτισμένο στους πρόποδες της ακρόπολης, αξιοποιώντας την κλίση του λόφου της ακρόπολης. Το αρχαίο θέατρο είχε προσανατολισμό προς το νότο με σκοπό να εξασφαλίζει πανοραμική θέα της πόλης στους αρχαίους θεατές. Το μνημείο ήταν

κατασκευασμένο από μάρμαρο.

Το 1957, δόθηκε στο θέατρο των Φιλίππων η πρώτη παράσταση αρχαίου δράματος. Ήταν η πρώτη φορά που το αρχαίο θέατρο απέκτησε μετά από 24 αιώνες ζωή ξανά. Επίσημη έναρξη του Φεστιβάλ Φιλίππων - Θάσου έγινε το 1961, λίγο μετά την

αναστήλωση του θεάτρου. Το Φεστιβάλ συνεχίζει να πραγματοποιείται μέχρι σήμερα. Πολλά σχολεία από τις γύρω περιοχές είτε σχολεία που έχουν πραγματοποιήσει κάποια εκδρομή κοντά στην περιοχή θα μπορούσαν να το επισκέπτονται καθώς η ιστορία του είναι μεγάλη και ενδιαφέρουσα. (el.wikipedia.org)

Αξίζει στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι ο Ρήσος, βασιλιάς των Θρακών και γιος του Ηιονέα, ήταν το θέμα τραγωδίας του Ευριπίδη. Στο θέατρο Φιλίππων θα μπορούσε να παρουσιάζεται το έργο και με τον τρόπο αυτό να συνδέεται ο χώρος με το μυθικό παρελθόν του, ακόμα και να διοργανωθεί κάποιο φεστιβάλ με αφετηρία τη συγκεκριμένη τραγωδία και τους μύθους της περιοχής.

Για την ανάδειξη του αρχαίου θεάτρου θα πρέπει:

1. να υπάρχουν ξεναγοί.
2. να δημιουργηθούν ήπιοι χώροι αναψυχής και ανάπαυλας κοντά στον αρχαιολογικό χώρο.
3. να βελτιωθεί η σήμανση στο οδικό δίκτυο.

Οργάνωση επισκέψεων σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία:

1. Επίσκεψη στην αρχαία Αμφίπολη, στο πολύ αξιόλογο μουσείο και το μαρμάρινο λιοντάρι που τοποθετήθηκε στην παλιά γέφυρα του Στρυμόνα.

2. Επίσκεψη στο Μουσείο Ελιάς στο Ελαιοχώρι.

Πενήντα οκτώ χρόνια μετά την έναρξη λειτουργίας του Συνεταιριστικού Ελαιοτριβείου στη Τοπική Κοινότητα Ελαιοχωρίου του Δήμου Παγγαίου, ο ιστορικός αυτός χώρος που εγκαταλείφθηκε το 1970 πήρε και πάλι ζωή και μεταμορφώθηκε σε "Μουσείο ελιάς". Σε αυτόν τον χώρο μικροί και μεγάλοι συναντούν πλέον την ιστορία, την παράδοση και τη λαογραφία της πατρίδας μας μέσα από την αξιοποίηση των προϊόντων της ελιάς. Είναι ένα έργο που

υλοποιήθηκε μέσω Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και του Γ Κοινοτικού Πλαισίου στήριξης. Αποτελεί ένα μοναδικό έργο, από τα καλύτερα στον τομέα της ανάπλασης, ανάδειξης και αξιοποίησης παλαιών κτιριακών συγκροτημάτων. Το Μουσείο Ελιάς καταλαμβάνει έκταση τριών στρεμμάτων και αποτελεί ένα σύγχρονο εκθεσιακό χώρο με αίθουσα εκδηλώσεων, υπαίθριο θέατρο, δεντροφυτεμένο περιβάλλοντα χώρο και το παλιό ελαιοτριβείο που αναπαλαιώθηκε εκ βάθρων, μαζί με το μηχανολογικό του εξοπλισμό. Αξίζει να σημειωθεί ότι μεταξύ των πρώτων δωρητών του μουσείου συμπεριλαμβάνεται και ο Μητροπολίτης Ελευθερούπολης κ.κ. Χρυσόστομος, ο οποίος δώρισε στο μουσείο το χειροποίητο, ξυλόγλυπτο ποιμαντορικό του μπαστούνι κατασκευασμένο εξ ολοκλήρου από ξύλο ελιάς. Στόχος της δημοτικής αρχής είναι η προβολή του μουσείου, αλλά και η δυνατότητα επαναλειτουργίας των παλαιών μηχανημάτων που βρίσκονται στο ελαιοτριβείο.

3. Δραστηριότητες στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης που λειτουργεί το καλοκαίρι στο Οφρύνιο. (dimospaggaiou.gr)

5.3 Τουρισμός υγείας

Ο τουρισμός υγείας ή θεραπευτικός τουρισμός, όπως ονομαζόταν παλαιότερα, εξελίσσεται σε μια από τις βασικότερες μορφές τουρισμού. Τα άτομα που μετέχουν σε αυτόν έχουν ως κύριο κίνητρο την αποκατάσταση και διατήρηση της υγείας τους, τη θεραπεία και ανάρρωση τους από διάφορες ασθένειες κτλ.

□ Αναβίωση και ανάπτυξη των λουτρών Ελευθερών

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού ο Ιαματικός τουρισμός ή τουρισμός θεραπείας είναι εκείνη η ειδική μορφή τουρισμού που οδηγεί τους τουρίστες σε τοποθεσίες με ευεργετικά για ανθρώπινες παθήσεις φαινόμενα προκειμένου να ιαθούν πλήρως ή μακροχρόνια να θεραπευτούν από αυτές.

Αφορά κυρίως, ηλικίες μεγαλύτερες που πάσχουν ή υποφέρουν από σωματικές και λοιπές παθήσεις, αλλά και νεότερες ηλικίες τουριστών, οι οποίοι πραγματοποιούν επίσκεψη σε χώρους τέτοιους προκειμένου να διατηρήσουν ή να βελτιώσουν την φυσική και κινητική τους κατάσταση.

Τα Λουτρά της Ιαματικής Πηγής των Ελευθερών, μιας περιοχής απaráμιλλου φυσικού κάλλους, βρίσκονται 45 χιλιόμετρα δυτικά της πόλης Καβάλας στην παραλιακή εθνική οδό προς Θεσσαλονίκη, σε μια στρατηγική θέση με εύκολη πρόσβαση, καθώς βρίσκεται κοντά σε - δύο αεροδρόμια: Θεσσαλονίκης και Καβάλας, - πολύ κοντά στον κόμβο της Εγνατίας οδού, στο Δέλτα του Στρυμόνα ποταμού.

Τα λουτρά Ελευθερών είναι μια επένδυσή αιχμής, καθώς μπορεί να δημιουργηθεί ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κέντρο ιαματικού τουρισμού αναζωογόνησης και ευεξίας. Τα ιαματικά αυτά νερά θεραπεύουν πολλές παθήσεις ακόμη και χρόνιες. Οι θειούχες πηγές είναι ιδανικές για μυοσκελετικές παθήσεις, δερματοπάθειες στο κυκλοφοριακό, εισπνευσιοθεραπεία σε άσθμα κλπ.

(www.emtgreece.com)

Τη δεδομένη στιγμή παραμένουν ανεκμετάλλευτα καθώς είναι παρατημένα και αναξιοποίητα.

Η ανάπτυξη και οργάνωση τους ως ένα θεραπευτικό κέντρο της

φύσης θα είναι ανεκτίμητη καθώς θα προσελκύσει πολλούς τουρίστες, ιδίως από χώρες όπως η Βουλγαρία, η Γιουγκοσλαβία κλπ, οι οποίες βρίσκονται πολύ κοντά και η πρόσβαση στη χώρα μας είναι εύκολη, αλλά και άτομα γηραιότερα, ικανοποιώντας τον τουρισμό τρίτης ηλικίας.

Υπάρχουν μικρά κτίρια τα οποία θα μπορούσαν να ανακαινιστούν και να γίνουν μικρά διαμερίσματα όπου οι τουρίστες θα μπορούσαν να μείνουν όσο επιθυμούν στον χώρο αυτό.

Προτάσεις για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού:

1. Η διαφήμιση του ειδικού αυτού προϊόντος μέσα από εκθέσεις τουρισμού στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς επίσης και μέσω ιατρικών συνεδρίων.
2. Η δημιουργία παράπλευρων δραστηριοτήτων αναψυχής στην περιοχή όπως χώροι εστίασης κλπ.
3. Η ενθάρρυνση των τοπικών φορέων προς τον ντόπιο πληθυσμό για τη δημιουργία και άλλων ανάλογων χώρων spa στην περιοχή, η οποία περιοχή αξίζει να αναφερθεί ότι είναι μακριά από κατοικίες.
4. Η καλύτερη προβολή και πιο οργανωμένη διαφήμιση της περιοχής αυτής από τους τοπικούς φορείς στους πυλώνες εισόδου τουριστών και επισκεπτών με ενημερωτικά έντυπα και φυλλάδια.
5. Η ευκρινέστερη σήμανση των πηγών στο οδικό δίκτυο.

Αυτά είναι κάποια από τα μέτρα που θα μπορούσαν να παρθούν από τους τοπικούς φορείς, τις αναπτυξιακές τουριστικές υπηρεσίες αλλά και από το υπουργείο Τουρισμού προκειμένου ο ιαματικός τουρισμός να αναδειχθεί ακόμη περισσότερο καθώς βρίσκεται ακόμη σε υβριδικό στάδιο ανάπτυξης. Έτσι, η τοπική οικονομία θα προσκομίσει πολλά περισσότερα οφέλη από έναν τέτοιο σχεδιασμό και η περιοχή θα αναβαθμιστεί περιβαλλοντικά ακόμη περισσότερο.

5.4 Τουρισμός περιπέτειας

Ο τουρισμός περιπέτειας αποτελεί μια μορφή τουρισμού με έντονο το στοιχείο του απροσδόκητου, του άγνωστου και της έκπληξης. Φωτογραφικά σαφάρι, περιπλανήσεις σε άγνωστες περιοχές,

κωπηλασία σε ορμητικούς ποταμούς κτλ, αποτελούν μερικά από τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα.

□ Βαρκάδα ή Κωπηλασία

Κωπηλασία ονομάζεται ο τρόπος κίνησης των κωπήλατων λέμβων σε υδάτινη επιφάνεια (θάλασσα λίμνη ποταμό). Ανάλογα με τον τύπο των σκαφών, διαιρείται σε 4 βασικά είδη: κλασική, λαϊκή, με κανό και με μονόξυλο.

Όπως έχουμε ήδη παρουσιαστεί στο πρώτο κεφάλαιο, από την Ηιόνα, την αρχαία ελληνική πόλη, ξεκινούσε ένας σπουδαίος υδάτινος δρόμος, ο οποίος, χρησιμοποιώντας τον πλωτό ποταμό Στρυμόνα (ως την Αμφίπολη) και στη συνέχεια την αρχαία Κερκινίτιδα λίμνη (μετέπειτα Αχινού), έφερνε στη θρακική ενδοχώρα, μερικά μόνο χιλιόμετρα νότια από την πόλη των Σερρών.

(el.wikipedia.org)

□ Κανόε-καγιάκ

Το κανόε-καγιάκ είναι ναυτικό άθλημα που διεξάγεται σε λίμνη, ποτάμι ή κωπηλατοδρόμιο με δύο τύπους σκαφών: κανόε (canoe) και καγιάκ (kayak), στα οποία αγωνίζονται ένας, δύο ή τέσσερις αθλητές. Κατά καιρούς έχουν γίνει αγωνίσματα με διάφορα μεγέθη σκαφών και σε ποικίλες αποστάσεις για άνδρες και γυναίκες.

(el.wikipedia.org)

Στην περιοχή, όπως έχει ήδη αναφερθεί, εκβάλλει ο ποταμός Στρυμόνας. Θα μπορούσε να μελετηθεί εάν σε κάποια σημεία είναι κατάλληλος για σπόρ, όπως είναι το κανόε-καγιακ. Αξίζει να τονιστεί ότι πολλοί είναι αυτοί που επιθυμούν να το δοκιμάσουν και θα ήταν ένας τρόπος ανάπτυξης της περιοχής και αξιοποίησης του ποταμού, ικανοποιώντας τον τουρισμό περιπέτειας.

Στόχος θα είναι η ικανοποίηση των επισκεπτών μαθαίνοντας παράλληλα από επαγγελματίες εκπαιδευτές ένα καινούριο άθλημα,

τηρώντας φυσικά όλους τους κανόνες ασφαλείας, σεβόμενοι τον χρόνο και το χρήμα που διαθέτουν.

□ **Ορειβασία**

Ορειβασία είναι το άθλημα, χόμπι ή επάγγελμα της μετακίνησης με τα πόδια στα βουνά. Συνήθης στόχος είναι η κατάκτηση κάποιας βουνοκορφής. Η μέση ταχύτητα είναι 2 – 3 χιλιόμετρα/ώρα. Τα 300 μέτρα υψομετρικής μπορεί να διανυθούν σε μία ώρα και τα 1000 μέτρα σε 4 ώρες. Μία συνηθισμένη ορειβατική ανάβαση διαρκεί 7 με 10 ώρες μαζί με την επιστροφή. Χρειάζεται ειδικός εξοπλισμός. Περιλαμβάνει πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες, όπως πχ. ορεινή πεζοπορία, αναρρίχηση σε βράχια με ή χωρίς τη βοήθεια τεχνικών μέσων (καρφιά, σκοινί κλπ.), αλπινισμό (υψηλής δυσκολίας διαδρομή σε βουνά άνω των 2.000 μ.) και ορειβατικό σκι (με ειδικά πέδιλα εκτός των χιονοδρομικών κέντρων).

Συμβάλλει στην ενδυνάμωση του καρδιοαναπνευστικού συστήματος, καθώς και στην εκγύμναση όλου του σώματος και ιδιαίτερα των ποδιών. Εάν χρησιμοποιούμε μπατόν, τότε γυμνάζουμε και τα χέρια. Τα μπατόν παρέχουν μεγαλύτερη ευστάθεια τόσο σε ανηφορικές όσο και σε κατηφορικές διαδρομές, όπου καταπονούνται περισσότερο τα γόνατα. (vita.gr)

Από την παραλία του Οφρυνίου ξεκινάνε δύο μονοπάτια για ορειβασία στο Παγγαίο όπου μπορεί κανείς να απολαύσει τη φύση και κάποια ορυχεία που σχετίζονται με τον Θουκυδίδη ή τον Μέγα Αλέξανδρο. (dimospaggaiou.gr)

5.5 Αγροτικός τουρισμός

Ο αγροτικός τουρισμός ή αγροτουρισμός όπως χαρακτηρίζεται και αλλιώς, αναφέρεται στις δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και

τουρισμού που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο και εντάσσονται στο πλαίσιο του αγροτικού περιβάλλοντος και της αγροτικής ζωής.

Δραστηριότητες σε οινοποιείο

Στην περιοχή Κάρυανη, πολύ κοντά στην περιοχή του Οφρυνίου, υπάρχει το κτήμα Χατζηγεωργίου. Το κτήμα Χατζηγεωργίου ιδρύθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 50 από τον Βασίλειο Χατζηγεωργίου, πρωτοπόρο γεωργό και οραματιστή, ο οποίος πραγματοποιώντας ιδιωτικό αναδασμό συγκέντρωσε μία έννοια έκταση 185 στρεμμάτων. Το 2006 ο Βασίλης Χατζηγεωργίου ο νεότερος, ξεκίνησε τη δημιουργία ενός σύγχρονου επισκέψιμου οινοποιείου, με μοναδικό στόχο την παραγωγή ποιοτικών κρασιών. Στους ιδιόκτητους αμπελώνες του κτήματος καλλιεργούνται οι ποικιλίες: Sauvignon Blanc, Merlot και Cabernet Sauvignon. Το οινοποιείο αυτό δεν διαθέτει κάποιες δραστηριότητες για τουρίστες ή επισκέπτες.

Θα μπορούσε να γίνεται μια ξενάγηση στη διαδικασία παραγωγής του κρασιού από έμπειρους οινολόγους. Επίσης να γίνεται αγορά λιανικής όπου θα υπάρχει κάποια έκπτωση, ίσως 15%, στην τιμή. Τέλος θα μπορούσε να γίνει γευσιγνωσία με παλαιωμένα και μη κρασιά.

Έτσι το κτήμα θα γίνει γνωστό σε τουρίστες και μη, οι οποίοι θα μπορούν όχι μόνο να ξεναγηθούν στους χώρους και να δουν πώς ακριβώς παράγεται το κρασί, αλλά και να αγοράσουν τα κρασιά τους με έκπτωση.

Δραστηριότητες σε ελαιοτριβείο

Στην περιοχή είναι επίσης ανεπτυγμένη και η ελαιουργία. Ειδικότερα υπάρχουν δύο ελαιοτριβεία στη γύρω περιοχή, το ελαιοτριβείο ΟΡΦΕΑΣ που βρίσκεται στην περιοχή του Μυρτόφυτου και το ελαιοτριβείο Οφρυνίου ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΣ. Η ελαιουργία είναι η

τεχνολογία επεξεργασίας του ελαιόλαδου, ειδικότερα η βιομηχανική, που επιχειρείται στα ελαιουργεία. (wiktioanary.org)

Η εταιρία "ΟΡΦΕΑΣ", στην προσπάθειά της να διευρύνει τις δραστηριότητές της, ίδρυσε το 2006 ως υποκατάστημα ένα υπερσύγχρονο ελαιοτριβείο. Ο εξοπλισμός του ελαιοτριβείου είναι πιστοποιημένος με αυστηρές προδιαγραφές για παραγωγή και ασφάλεια. Το μόνιμο και εποχικό προσωπικό του διαθέτει εμπειρία και είναι άρτια καταρτισμένο για να ανταποκριθεί στις ανάγκες του ελαιοτριβείου. Στόχος είναι να κατοχυρώσει τη σημαντική θέση της στο χώρο της παραγωγής ελαιόλαδου στην περιοχή, αλλά και η περαιτέρω ανάπτυξή της σε άλλους σχετικούς τομείς, όπως η τυποποίηση και εξαγωγή ελαιόλαδου. (orfeas-ohg.gr)

Ιδρύθηκε το 1983 και αρχικά λειτουργούσε ως συσκευαστήριο επιτραπέζιων σταφυλιών. Η διάθεσή των προϊόντων γίνεται σε μεγάλες αλυσίδες super market του εξωτερικού, της Ελλάδος, καθώς επίσης και σε κεντρικές λαχαναγορές της Ευρώπης.

Οι μήνες κοπής και συσκευασίας των σταφυλιών αλλά και οι μήνες μαζέματος της ελιάς είναι μήνες οι οποίοι, εάν διαφημιστούν σωστά στους τουρίστες, Έλληνες αλλά και ξένους, μπορούν να προσελκύσουν πολλούς αναπτύσσοντας έτσι τον αγροτουρισμό.

Οι δραστηριότητες μπορούν να ξεκινούν με μια απλή ξενάγηση στο ελαιοτριβείο, όπου κάποιος καλός γνώστης θα εξηγεί τη διαδικασία, και να καταλήγει ακόμα και στο πάτημα των σταφυλιών ή και το μάζεμα της ελιάς από τα δέντρα. Με αυτό τον τρόπο εκτός από την ενημέρωση ο επισκέπτης θα έχει συμμετάσχει και στην διαδικασία παραγωγής, που είναι σίγουρα κάτι ευχάριστο.

5.6 Συνεδριακός τουρισμός

Στον συνεδριακό τουρισμό υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις, όπως για παράδειγμα συνέδρια ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο, δηλαδή τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές.

Οργάνωση συνεδριών σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες

Στον συνεδριακό τουρισμό, όπως έχουμε ήδη αναφέρει υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις, όπως συνέδρια ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο, δηλαδή τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές.

Αυτά τα συνέδρια θα μπορούσαν να συνδυαστούν με κάποιες δραστηριότητες, που θα είναι ενδιαφέρουσες και θα απασχολούν τα άτομα, τα οποία θα παρευρίσκονται εκεί. Μία ιδέα είναι να κάνουν κάποιους περιπάτους γύρω από το ποτάμι ή στα μονοπάτια που ίσως να υπάρχουν τριγύρω και να καταλήγουν σε ταβέρνες της περιοχής δοκιμάζοντας κάποια ντόπια συνταγή αλλά και πολλά ακόμα φαγητά τα οποία εκτός από τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων αυτών θα μπορούσαν να μαγειρεύουν και οι νοικοκυρές της περιοχής.

5.7 Τουρισμός άθλησης

Ο τουρισμός άθλησης έχει ως κύριο κίνητρο την άσκηση ενός αθλήματος, όπως είναι για παράδειγμα η ποδηλασία, η ιππασία, το τένις, η πεζοπορία, το γκολφ, διάφορα άλλα προγράμματα γυμναστικής κτλ.

□ **Ιππασία**

Η ιππασία είναι ένα από τα αρχαιότερα αθλήματα, για το οποίο πιθανώς να ενδιαφέρονται πολλοί, ενήλικες αλλά και παιδιά. Έτσι, θα μπορούσε να ιδρυθεί ένας ιππικός όμιλος και σχολή ιππασίας με άλογα αλλά και πόλυ για τα παιδιά, όπου με έμπειρο προσωπικό θα γίνονται μαθήματα ιππασίας, ενημέρωση για τον σταυλισμό των αλόγων. Παράλληλα στο χώρο θα μπορούσε να λειτουργεί χώρος καφέ, ώστε να απασχολούνται οι γονείς και να χαλαρώνουν.

Οι επισκέπτες θα μπορούν να δουν τους στάβλους και τις αθλητικές ιππικές εγκαταστάσεις με ένα διαδραστικό, δημιουργικό τρόπο, να κάνουν βόλτα με τα άλογα και τα πόλυ με την επιτήρηση πάντα των εκπαιδευτών, αλλά και να ταΐσουν τα άλογα.

5.8 Οικολογικός τουρισμός

Τόσο ο τουρίστας όσο και το τουριστικό κύκλωμα υποδοχής και εξυπηρέτησης του σέβονται τη φύση. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του οικολογικού τουρισμού εντάσσεται η τουριστική ανάπτυξη των παραδοσιακών οικισμών, των βιότοπων, των εθνικών δρυμών.

Περίπου το 70 % του πλανήτη μας είναι καλυμμένο από ωκεανούς και τα θαλάσσια απορρίμματα βρίσκονται σχεδόν παντού. Τα θαλάσσια απορρίμματα, και ειδικότερα τα πλαστικά, συνιστούν απειλή όχι μόνο για την υγεία των θαλασσών και των ακτών μας αλλά και για την οικονομία και τις κοινότητές μας. Τα περισσότερα θαλάσσια απορρίμματα δημιουργούνται από δραστηριότητες που εκτελούνται στην ξηρά. Τα θαλάσσια απορρίμματα έχουν δύο βασικά αρνητικά αποτελέσματα στη θαλάσσια άγρια φύση: πρόσληψη και παγίδευση.

Πολλά είδη, συμπεριλαμβανομένης της φώκιας, του δελφινιού και της θαλάσσιας χελώνας, παγιδεύονται στα πλαστικά σκουπίδια και στα δίχτυα και τα σχοινιά που χάνονται στη θάλασσα. Τα

περισσότερα από τα παγιδευμένα ζώα δεν επιβιώνουν καθώς δεν μπορούν να ανέβουν στην επιφάνεια του νερού για να αναπνεύσουν, να ξεφύγουν από τα αρπακτικά ή να τραφούν.

(europa.eu)

Η ρύπανση, επομένως, στις ακτές και τις θάλασσες αποτελεί ένα τεράστιο πρόβλημα σήμερα χωρίς ο κόσμος να ευαισθητοποιείται ιδιαίτερα και να αναλογίζεται τα αποτελέσματα των πράξεων του.

Για τον λόγο αυτό τα σχολεία της περιοχής αλλά και των γύρω περιοχών μπορούν να οργανώνουν κάποιες εκδρομές με σκοπό την επίσκεψη στην παραλία, μαζεύοντας απορρίματα και κρατώντας έτσι το περιβάλλον καθαρό, καθώς παράλληλα θα μαθαίνουν να έχουν σεβασμό προς την φύση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

6.1 Ντόπιος πληθυσμός

Για τους ντόπιους κατοίκους μια τέτοιου είδους ανάπτυξη μόνο θετική μπορεί να αποβεί για τους ακόλουθους λόγους:

1. Αύξηση της απασχόλησης των ντόπιων κατοίκων.
2. Αύξηση του εισοδήματος των ντόπιων κατοίκων από τις εκμεταλλεύσεις και τις επιχειρήσεις τουρισμού.
3. Γνωριμία των ντόπιων κατοίκων με τουρίστες άλλων κρατών, γνωριμία με άλλους πολιτισμούς, κουζίνες και τρόπους ζωής.
4. Αύξηση του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου των ντόπιων πληθυσμών.
5. Ολοκληρωμένη ποιότητα και ντόπια παραγωγή προϊόντων που θα καταναλώνονται από τους τουρίστες.
6. Οικονομική ανάπτυξη για όλες τις ομάδες συμφερόντων στην περιοχή, πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής.
7. Διατήρηση των φυσικών πόρων της περιοχής.
8. Συγκράτηση των ντόπιων κατοίκων στους τόπους καταγωγής τους.

6.2 Ο ρόλος του τουρισμού στην εθνική οικονομία

Ο τουρισμός είναι κλάδος της οικονομίας με σημαντικά οφέλη για τη χώρα δέκτη.

Είναι γνωστό ότι (ΣΕΤΕ, 2003):

1. Ο τουρισμός φέρνει εισόδημα σε ξένα νομίσματα από την πώληση υπηρεσιών και σχετιζόμενων αγαθών στη χώρα υποδοχής.

2. Το εισόδημα διανέμεται ομαλά σε πολλούς τομείς της εθνικής οικονομίας, διαμορφώνοντας μια σημαντική, συσσωρευτική και συνεχή ροή εισοδήματος.
3. Ο τουρισμός είναι ένας κλάδος που επεκτείνεται.
4. Η τουριστική βιομηχανία απαιτεί σχετικά χαμηλές επενδύσεις κεφαλαίων, σε σχέση με τη ροή επενδύσεων που επιτυγχάνει.
5. Διαμορφώνει μια ειδική μορφή αγοράς εξαγωγών, στην οποία ο καταναλωτής έρχεται σε αναζήτηση του προϊόντος.
6. Το προϊόν που πωλείται είναι κυρίως υπηρεσίες και άυλα αγαθά που προφανώς έχουν απεριόριστες δυνατότητες, η δε απόδοση του εξαρτάται από τη συμπληρωματική υποδομή και την προώθηση πωλήσεων.
7. Ο τουρισμός αποτελεί ένα εφαρμόσιμο και αποτελεσματικό εργαλείο δημόσιας πολιτικής για δημιουργία και ανάπτυξη κοινωνικής και πολιτιστικής οικειότητας, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνείς επίπεδο.
8. Ο τουρισμός αποτελεί ένα εργαλείο για την ανάπτυξη άλλων βιομηχανιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Οι περισσότεροι κάτοικοι της περιοχής, όπως φάνηκε από την έρευνα και τις συζητήσεις που κάναμε, πάνω δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για το άνοιγμα μιας καινούριας επιχείρησης.

Σχετικά με την χρηματοδότηση, ωστόσο, υπάρχουν περιφερειακά αλλά και ευρωπαϊκά προγράμματα, τα οποία στηρίζουν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της έρευνας.

7.1 Περιφερειακά Προγράμματα:

Το ΕΣΠΑ περιλαμβάνει 13 πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ). Κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού προγράμματος που περιλαμβάνει έργα και δράσεις περιφερειακής κλίμακας, αξιοποιεί τα τοπικά πλεονεκτήματα και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι: (inventus.gr)

- ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Ηπείρου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας
- ΠΕΠ Ιονίων Νήσων
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας
- ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας

- ΠΕΠ Αττικής
- ΠΕΠ Πελοποννήσου
- ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
- ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου
- ΠΕΠ Κρήτης

ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: 507.739.336 ευρώ, εκ των οποίων το ποσό των 406.191.468 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 101.547.868 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Η ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας ώστε, να μετασχηματιστεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές της δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με την κινητοποίηση υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων».

Στόχοι

- Διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας.
- Αύξηση της απασχόλησης.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης ως τόπο κατοικίας και παραγωγής.

Ενδεικτικές Δράσεις

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας:

- Επιχειρηματικές επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

- Δράσεις δημόσιων ερευνητικών φορέων για την προώθηση των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων, δράσεις μεταφοράς τεχνολογίας προς επιχειρήσεις, επιδεικτικά έργα από ερευνητικούς φορείς.
- Ψηφιοποίηση πολιτιστικού περιεχομένου και δημόσιων δεδομένων, δράσεις ανοιχτής πρόσβασης δημόσιων δεδομένων και συστήματα αλληλεπίδρασης των Δήμων και άλλων δημόσιων φορέων με τους δημότες και επισκέπτες.
- Δημιουργία θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων έντασης γνώσης και καινοτομίας για την ίδρυση και αρχική λειτουργία τους.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής και διεργασιακών, οργανωτικών ή προωθητικών καινοτομιών, καθώς και τη βελτίωση ενεργειακής απόδοσης και την αξιοποίηση των ΑΠΕ, της γεωθερμίας και της βιομάζας.
- Δημιουργία Δικτύων ή/και Συστάδων Καινοτομίας και δράσεις συνεργασίας των τομέων τουρισμού-πολιτισμού με κλάδους που επηρεάζουν άμεσα το τουριστικό προϊόν (εστίαση, μεταφορές, εμπόριο, μεταποίηση).

Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων:

- Υποδομές για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές χρήσεις.
- Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων στην εκπαίδευση, την υγεία, τη δημόσια διοίκηση και τις δημόσιες υποδομές.
- Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, έργα αποκατάστασης / προστασίας από τη διάβρωση στην παράκτια ζώνη, έργα σεισμικής θωράκισης κατασκευών και δράσεις πολιτικής προστασίας (εξοπλισμοί, συστήματα, κ.α.)

- Δράσεις ανακύκλωσης όπως προμήθεια εξοπλισμού προεπεξεργασίας στερεών αποβλήτων και κομποστοποίησης, απορριμματοφόρων, κάδων ανακύκλωσης.
- Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης για την αντιμετώπιση των διαρροών, δράσεις εξοικονόμησης ύδατος, επεξεργασίας υγρών λυμάτων (ΕΕΛ) και δικτύων αποχέτευσης.
- Έργα προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς, έργα ανάδειξης, προβολής, και βελτίωσης της επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων, εθνικών πάρκων, τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλους.
- Σύνταξη και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, δράσεις προσέλκυσης επισκεπτών σε προστατευόμενες περιοχές, έργα πράσινων υποδομών και οικολογικών διαδρόμων και δράσεις ενίσχυσης της προσαρμοστικότητας των οικοσυστημάτων στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για την αντιμετώπιση πολλαπλών προκλήσεων σε αστικές περιοχές και εκπόνηση τοπικών και ειδικών χωρικών σχεδίων για την αντιμετώπιση προβλημάτων συγκρούσεων γης στον αστικό ή εξωαστικό χώρο.
- Κατασκευή / αναβάθμιση κάθετων αξόνων Εγνατίας Οδού και δημιουργία κόμβων διασυνδεδεμένων πολυτροπικών μεταφορών.
- Διασύνδεση του οδικού δικτύου με χώρους οικονομικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος και με άλλες υποδομές μεταφορών και βελτίωση των χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου με έμφαση σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές.
- Κατασκευή δικτύων φυσικού αερίου μέσης και χαμηλής πίεσης.

Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής:

- Ανάπτυξη νέων ή αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών Υγείας και υποδομών Κοινωνικής Φροντίδας και εξειδικευμένη εκπαίδευση λειτουργών υγείας/κοινωνικής φροντίδας στις νέες δομές.
- Ανάπτυξη νέων ή αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών εκπαίδευσης και δράσεις για τον περιορισμό της σχολικής διαρροής.

Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή:

- Ολοκληρωμένες Δράσεις προώθησης της απασχόλησης κατ' αποκλειστικότητα σε τομείς της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης όπως προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων απασχολούμενων, προγράμματα νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων.
- Προγράμματα υποστήριξης και ενίσχυσης της τοπικής απασχόλησης αξιοποιώντας τη δυναμικότητα των τομέων τουρισμού και πολιτισμού και ενέργειες σε συμβουλευτική, κατάρτιση, δικτύωση, κλπ. ανέργων.
- Δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού και επαναπροσανατολισμού, προώθησης στην απασχόληση, στοχευμένα προγράμματα επιμόρφωσης / κατάρτισης και παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών.
- Ανάπτυξη / αναβάθμιση κοινωνικών δομών (όπως κέντρα ημέρας, κινητές μονάδες, κέντρα ευπαθών ομάδων, γραφεία διαμεσολάβησης, δημιουργική απασχόληση παιδιών, ενισχυτική διδασκαλία, κ.α.)
- Δράσεις προαγωγής της γενικής υγείας των ομάδων στόχου όπως προληπτική ιατρική και διαχείριση χρόνιων παθήσεων καθώς και παρεμβάσεις πρόληψης/διαχείρισης έναντι παραγόντων κινδύνου για τη δημόσια υγεία όπως επιδημιολογική προστασία, δράσεις δημόσιας υγείας στους τομείς παιδείας, εργασίας, μεταναστών, ειδικών ομάδων πληθυσμού, ευπαθών ομάδων πληθυσμού, κ.α.
- Δημιουργία και στήριξη της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων.

Οι παραπάνω δράσεις είναι ενδεικτικές. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προστεθούν και άλλες που συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές αν επιτάσσεται κάτι τέτοιο από την εφαρμογή.

Ποιοι μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις – ποιοι ωφελούνται από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις:

- Κάτοικοι της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης
- Εθνικές, Περιφερειακές και Τοπικές Αρχές και Αναπτυξιακοί Φορείς (Αυτοδιοίκηση και φορείς της, ΟΤΑ α' και β' βαθμού, αναπτυξιακές εταιρείες ΟΤΑ, κλπ.)
- Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα, Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα
- 4η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας και Θράκης και Νοσοκομεία ΠΑΜΘ
- ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις
- Ειδικές κατηγορίες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (μετανάστες, παλιννοστούντες, κάτοικοι ορεινών – μειονεκτικών περιοχών, άτομα με αναπηρία, Ρομά κ.α.) (www.espa.gr)

7.2 Ευρωπαϊκά Προγράμματα:

Η ΕΕ διαθέτει διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα, ανάλογα με τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ή του έργου. Υπάρχουν δύο διαφορετικές μορφές χρηματοδότησης: η άμεση και η έμμεση.

Άμεση Χρηματοδότηση:

Η διαχείριση των άμεσων χρηματοδοτικών κονδυλίων γίνεται από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Διατίθενται δύο είδη χρηματοδοτήσεων: επιχορηγήσεις και συμβάσεις.

α) Επιχορηγήσεις

Επιχορηγήσεις παρέχονται σε συγκεκριμένα έργα που εντάσσονται σε πολιτικές της ΕΕ, συνήθως σε συνέχεια δημόσιας προκήρυξης, γνωστής ως πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

β) Συμβάσεις

Τα όργανα της ΕΕ συνάπτουν συμβάσεις για την προμήθεια υπηρεσιών ή αγαθών ή την εκτέλεση έργων που χρειάζονται για τη λειτουργία τους, πχ. εκπόνηση μελετών, παροχή κατάρτισης, διοργάνωση συνεδρίων ή προμήθεια εξοπλισμού ΤΠ. Οι συμβάσεις ανατίθενται μέσω προσκλήσεων υποβολής προσφορών.

Έμμεση Χρηματοδότηση:

Η έμμεση χρηματοδότηση, την οποία διαχειρίζονται εθνικές και περιφερειακές αρχές, περιλαμβάνει σχεδόν το 80% του προϋπολογισμού της ΕΕ και παρέχεται κυρίως μέσω των 5 μεγάλων Ταμείων, των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

Τα Ταμεία αυτά είναι τα εξής:

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης – περιφερειακή και αστική ανάπτυξη
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – κοινωνική ένταξη και χρηστή διακυβέρνηση
- Ταμείο Συνοχής – οικονομική σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (europa.eu)

Χρηματοδοτήσεις σε Νέους:

Προβλέπονται κυρίως δύο μορφές χρηματοδότησης:

- Εκπαίδευση και κατάρτιση: δυνατότητες σπουδών σε άλλη χώρα μέσω του προγράμματος Erasmus, στήριξη μαθητών που κοντεύουν να ολοκληρώσουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και επαγγελματική κατάρτιση σε άλλη χώρα
- Νεολαία: συγχρηματοδότηση έργων που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στα κοινά, την εθελοντική εργασία και ένα ευρύτερο πολυπολιτισμικό προφίλ. (europa.eu)

7.3 Άλλοι τρόποι χρηματοδότησης:

Ανεπίσημα Επενδυτικά Κεφάλαια

Η εύρεση κάποιου επενδυτή, προκειμένου να καλυφθούν τα πρώτα λειτουργικά έξοδα. Το πιο σημαντικό όμως για την εύρεση του επενδυτή είναι να δομηθεί μια σωστή στρατηγική γύρω από την ιδέα, έτσι ώστε να γίνει γνωστό στον επιχειρηματικό κόσμο.

Κεφάλαια Επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital)

Το venture capital αποτελεί ένα τρόπο χρηματοδότησης νεοφυών επιχειρήσεων (Start-Ups) ή επιχειρήσεων σε ώριμο στάδιο. Αποτελεί ένα δίκτυο επενδυτών που χρηματοδοτεί τις επιχειρήσεις, οι οποίες κατά βάση δεν έχουν άλλη επιλογή χρηματοδότησης. Η χρηματοδότηση προσφέρεται κατά βάση σε τεχνολογικούς κλάδους και μαζί με την χρηματοδότηση της ιδέας, προσφέρεται συμβουλευτική για τον στρατηγικό σχεδιασμό της επιχείρησης την οποία ανέλαβαν.

Horizon 2020

Το “Ορίζοντας 2020” αποτελεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα χρηματοδότησης για καινούργιες και καινοτόμες ιδέες στην ΕΕ. Κοινώς, χρηματοδοτεί με σχεδόν 80 δισεκατομμύρια ευρώ σε ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις. Με αυτόν τον τρόπο, προάγεται η βιομηχανική, επιστημονική και κοινωνική ανάπτυξη του περιβάλλοντος ολόκληρης της Ευρώπης.

(aiesec.gr)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η οικονομική σημασία του τουρισμού είναι αυτή που συμβάλλει στην ανάπτυξη και την πρόοδο των σύγχρονων κοινωνιών. Ο τουρισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία κάθε χώρας και ιδιαίτερα στην Ελλάδα, λόγω του ότι αποτελεί την βαριά βιομηχανία της χώρας μας.

Τουριστική ανάπτυξη σημαίνει ανοδική εξέλιξη του τουρισμού και της οικονομίας μέσα από την εκμετάλλευση των τουριστικών πόρων.

Τα ωφέληματα που αποφέρει ο τουρισμός είναι αναμφίβολα πολύ σημαντικά, π.χ. ευκαιρίες απασχόλησης, εφοδιασμός της οικονομίας, αύξηση ατομικού εισοδήματος, αύξηση του ΑΕΠ, τόνωση του τοπικού εμπορίου, εκσυγχρονισμός της κοινωνίας, δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων και επαφή με τον πολιτισμό της κάθε χώρας.

Η Ελλάδα προσφέρει μια μοναδική αρμονία ήλιου, θάλασσας και πολιτισμού, τρεις βασικά λόγοι που πείθουν για τον Ελληνικό προορισμό.

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης που προηγήθηκε είναι εμφανές ότι η περιοχή μελέτης ενέχει τις προοπτικές και τη δυναμική για τη θεμελίωση και τη στήριξη μιας ενδογενούς ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Η ανάπτυξη αυτή προϋποθέτει την εμπεριστατωμένη σχεδίαση και την ορθολογική οργάνωση πολιτικών προσαρμοσμένων στις τοπικές ανάγκες και δυνατότητες.

Η περιοχή από άποψη φυσικών πόρων, φυσικού κάλους και περιβαλλοντικού επιπέδου μπορεί να χαρακτηριστεί ως πλούσια. Η σχετικά περιορισμένη μέχρι σήμερα επίδραση της ανθρώπινης δραστηριότητας, μπορεί να είχε ως αποτέλεσμα την οικονομική στασιμότητα, συντέλεσε όμως στη διατήρηση της εν λόγω περιοχής

σε υψηλά επίπεδα φυσικής και περιβαλλοντικής αξίας, γεγονός που της προσφέρει καλές προοπτικές τουριστικής και γενικότερα ολοκληρωμένης ανάπτυξης.

Επιπροσθέτως, αυτές οι προοπτικές, που εμφανίζει η περιοχή για την ανάπτυξη του τομέα υπηρεσιών και ειδικότερα την τουριστική αξιοποίηση, καταδεικνύονται όχι μόνον από το ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, αλλά και από την πλούσια πολιτισμική παράδοση, η οποία μαρτυρείται από το πλήθος των υλικών τεκμηρίων, όπως καταδείξαμε στην παρούσα εργασία.

Αναμφίβολα, οι δυνατότητες ανάπτυξης απαιτούν δραστηριοποίηση σε πολλές κατευθύνσεις. Προγράμματα τα οποία ενδυναμώνουν τον κοινωνικό ιστό και το οικονομικό επίπεδο και συντελούν στη συμμετοχή και στη λήψη πρωτοβουλίας των τοπικών παραγόντων της περιοχής μελέτης κρίνονται αναγκαία. Για το λόγο αυτό, κυρίαρχος είναι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία σε συνεργασία με το τοπικό δυναμικό έχει τη δυνατότητα κατάρτισης και εφαρμογής σχεδίων ανάπτυξης της περιοχής και ένταξης τους στον κρατικό προϋπολογισμό.

Η κοντινή απόσταση από την πόλη της Καβάλας του αεροδρομίου, αλλά και του λιμανιού της βοηθά πολύ στην εύκολη πρόσβαση των τουριστών από χώρες του εξωτερικού ενισχύοντας τον τουρισμό, και παράλληλα την ανάπτυξη της περιοχής. Οι όποιοι αρνητικοί παράγοντες, όπως έλλειψη σύγχρονων και αξιόλογων καταλυμάτων, έλλειψη ευαισθησίας από τους αρμόδιους φορείς, αστικοποίηση της παραλίας από την λειτουργία της περιοχής ως δεύτερη κατοικία, μπορεί με τον κατάλληλο σχεδιασμό να απαλειφθούν.

Για τους λόγους αυτούς αναπτύξαμε τις προτάσεις μας, οι οποίες αφορούν τον θαλάσσιο, τον μορφωτικό, τον αγροτικό, τον συνεδριακό, τον οικολογικό τουρισμό, καθώς και τους τουρισμούς άθλησης, υγείας και περιπέτειας πιστεύοντας πως έτσι ο τουρισμός

θα αναπτυχθεί θεαματικά και η περιοχή θα εξελιχθεί σημαντικά αναδεικνύοντας τα φυσικά χαρακτηριστικά της.

Τέλος, απαραίτητη προϋπόθεση σε όλη την αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής είναι και πρέπει να είναι η προστασία του περιβάλλοντος, συνεπώς κάθε παρέμβαση απαιτεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Βιβλιογραφία

- Page S. (2006). *Εισαγωγή στον Τουρισμό - Το Τουριστικό Μάνατζμεντ στον 21ο Αιώνα*. Επιμ. Μαυροδόντης Θ. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη
- Βαρβαρέσος Σ. (1998). *Τουρισμός: Έννοιες, Μεγέθη, Δομές*. Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός
- Βαρβαρέσος Σ. (2000). *Τουρισμός: Έννοιες, Μεγέθη, Δομές. Η Ελληνική Πραγματικότητα*. 2η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός
- Σαμσάρης Δ. Κ. (1976). *Ιστορική γεωγραφία της Ανατολικής Μακεδονίας κατά την αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών
- Σαμσάρης Δ. Κ. (1989). *Ιστορική γεωγραφία της ρωμαϊκής επαρχίας Μακεδονίας*. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών

Δικτυογραφία

- <http://elhalflashbacks.blogspot.com/2017/11/ereunes-gia-to-archaio-theatro-tis-amfipolis.html>
- <http://amfipolinews.blogspot.com/>
- http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=5926
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A7%CF%81%CF%85%CF%83%CF%8C%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B7>
- <http://www.kavalacity.net/%CE%91%CE%BE%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AD%CE%B1%CF%84%CE%B1/%CE%A0%CF%8D%CF%81%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CE%91%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BB%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82.html>
- http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1809
- <http://www.kastra.eu/castlegr.php?kastro=peramos>
- <http://www.dimospaggaiou.gr/ofrinio>
- <http://buk.gr/el/poli-perioxi/vrysi-1>
- <http://www.dimospaggaiou.gr/dimos/dim-enotites/de-elftherwn/300-dimos-cat/dim-enotites/de-elftherwn/94-mirtofito>

- <https://faros-24.gr/site/%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%BD%CE%B1-200-%CF%83%CE%BA%CE%B1%CF%86%CF%8E%CE%BD-%CF%86%CF%84%CE%B9%CE%AC%CF%87%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CE%B5-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B2%CE%AC%CE%BB%CE%B1/>
- <http://www.mintour.gov.gr/Investments/touristikoilimenes/creattourlimena>
- <https://www.discovergreece.com/el/sports-and-adventure/sea-sports>
- <http://www.kathimerini.gr/868760/article/ta3idia/sthn-ellada/afierwma-spor-8alasshs-kai-aeros>
- <http://worldagronomists.blogspot.com/2014/11/blog-post.html>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AF%CE%BC%CE%BD%CE%B7_%CE%9A%CE%B5%CF%81%CE%BA%CE%AF%CE%BD%CE%B7
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%8D%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%82_%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B9%CE%BF%CE%BD
- <https://www.protothema.gr/zoi/article/658059/ereuna-to-petagma-ton-poulion-leitourgei-os-adikatathliptiko-kai-agholutiko/>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%BF_%CE%B8%CE%AD%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF_%CE%A6%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CF%80%CF%80%CF%89%CE%BD
- <http://www.dimospaggaiou.gr/culture/348-2011-01-26-10-11-07/2011-01-26-10-11-37/919-olive>
- <https://www.emtgreece.com/el/hotsprings/loutra-eleutherwn-kabalas>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%89%CF%80%CE%B7%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CF%8C%CE%B5_%CE%BA%CE%B1%CE%B3%CE%B9%CE%A

[C%CE%BA %CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82 %CE%9F%CE%BB%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%82 %CE%91%CE%B3%CF%8E%CE%BD%CE%B5%CF%82](#)

- [https://el.wiktionary.org/wiki/%CE%B5%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1](#)
- [http://orfeas-ohg.gr/](#)
- [http://www.vita.gr/fitness/sport/article/13090/oreibasia-peripeteia-sthn-agria-fysh/](#)
- [https://www.eea.europa.eu/el/simata-eop-2010/simata-2014/analytiki-proseggisi/aporrimmata-stis-thalasses-mas](#)
- [http://inventus.gr/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AC-%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CF%87%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%B4%CF%8C%CF%84/](#)
- [https://www.espa.gr/el/pages/staticOPAnatMacedoniaThraki.aspx](#)
- [https://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/eu-programmes/index_el.htm](#)
- [https://europa.eu/european-union/about-eu/funding-grants_el](#)
- [https://aiesec.gr/xrimatodotisi-epixeirisewn/](#)
- [https://gtp.gr/LocInfo.asp?Code=EGRRKV&PrimeCode=EGRRKV30EKVEKV78155&PrimeLevel=10&Level=4&LastAns=1&PrimeInfo=32&Infold=28&Ing=1](#)
- [https://www.archaiologia.gr/blog/2013/03/19/%CE%BF%CE%B9-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CE%BA%CE%B1%CF%86%CE%AD%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B1-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85/](#)